VEDANTA KESARI *(Running 50th year)*

ENGLISH MONTHLY OF THE RAMAKRISHNA ORDER

Swami Vivekananda Birth Centenary Number (Illustrated)

An illustrated special issue of the *Vedanta Kesari* will be brought out in the month of **Aug. 1963** to commemorate the Birth Centenary of Swami Vivekananda. Articles from well-known scholars dealing with various aspects of Swami Vivekananda's life and teachings will be the contents of the number. It will comprise of the following:

I. Hymns to Sri Ramakrishna and Swami Vivekananda
II. What Holy Mother said of Swami Vivekananda
III. How the Brother Disciples looked upon Swamiji (in their own words)
IV. Homages to Swami Vivekananda
V. Articles by

1. Swami Nikhilananda, Head of the Ramakrishna-Vivekananda Center, New York, U.S.A.
2. Swami Pavitrananda, Head of the Vedanta Society, New York, U.S.A.
3. Swami Kailasananda, President, Ramakrishna Math, Madras.
4. Dr. T. M. P. Mahadevan, Head of the Department of Philosophy, University of Madras.
5. Swami Vimalananda, President, Ramakrishna Advaita Ashrama, Kalady.
6. Swami Ranganathananda, Secretary, Ramakrishna Mission Institute of Culture, Calcutta.
7. Swami Nisreyasananda, now in Salisbury, Southern Rhodesia.
8. Swami Tapasyananda, Head of the Ramakrishna Ashrama, Trivandrum.
9. Swami Shraddhananda, Assistant Minister, Vedanta Society, Northern California, U.S.A.
10. Swami Nityabodhananda, Head of the Ramakrishna Vedanta Centre, Geneva, Switzerland.
11. Swami Adidevananda, Head of the Ramakrishna Ashrama, Mangalore.
12. Swami Budhananda, Assistant Minister, Ramakrishna-Vivekananda Center, New York, U.S.A.
13. Swami Vandanananda of the Vedanta Society of Southern California, Hollywood, U.S.A.
14. Mr Jean Herbert, author of many books and litterateur.
15. Dr V. Raghavan, Head of the Sanskrit Department, University of Madras.
16. Pravrajika Atmaprana from Ramakrishna Sarada Mission, Dakshineswar.
17. Dr Roma Chaudhuri, Principal, Lady Brabourne College, Calcutta.
18. Prof. P. S. Naidu.
19. Dr Jatindra Bimal Roy Chaudhuri.
20. Dr V. P. Varma from Patna University.
21. Prof. Amiya Kumar Mazumdar, Principal, Govt. College, Krishnanagar.
22. Prof. S. S. Raghavachar from University of Mysore.
23. Prof. P. Sankaranarayanan, Bhavan's College, Bombay.
24. Dr Clarence Shute, Professor of Philosophy, Massachusetts University, U.S.A
25. Prof. K. Subramanyam, ex Vice-Principal of Vivekananda College.
26. Dr Suniti Kumar Chatterji, Chairman, Legislative Council (W. Bengal).

and many other distinguished writers.

Pages 200. Size D/c Octavo. Price Rs. 3. Postage 75 nP.

This Special Number will be sent to our regular subscribers on a nominal price of Re. 1 plus registration fee of 50 nP. *So subscribers are requested to remit* Rs. 1.50 for this issue. **Annual Subscription is Rs. 5.** Year starts in May. The Special Number will be about five times the usual issue with a number of illustrations.

It is an excellent medium for advertisement. Those who want to advertise in this issue are requested to contact the Manager, The Vedanta Kesari, immediately for reservation of space.

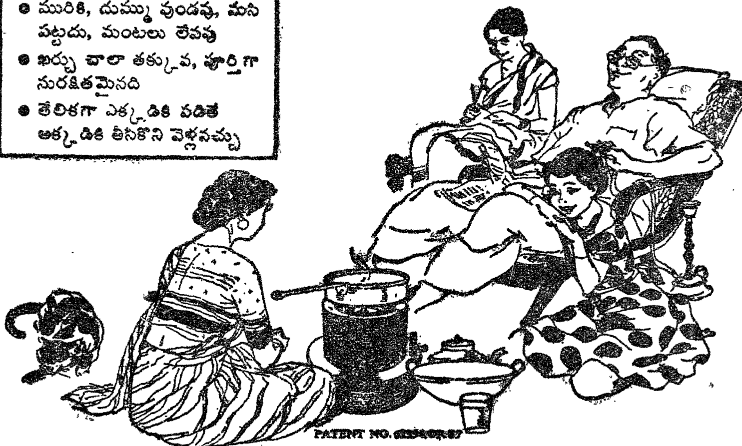
THE MANAGER, SRI RAMAKRISHNA MATH, MYLAPORE, MADRAS-4.

వంటచేస్తూనే విశ్రమించండి

ಅಡಿಗೆಯು ನಿಮಗೆ ಭೀಕರ ಶ್ರಮದಾಗಿರಬಲ್ಲುದು, ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಕೆರೊಸಿನ್ ಕುಕರ್ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ. ಬೇಕಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿರಿ—ಪರಿಶ್ರಮವಿಲ್ಲ.

ಕಲ್ಲಿದ್ದಲನ್ನು ಮುರಿಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಬೂದಿ ಊದ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಗೆಯಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಒಳ ಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಸಿಯಾಗದು. ಈ ಹೊಸ ಕುಕರ್ ಸ್ವಚ್ಛ, ನೇರ ಮತ್ತು ಸರಳ-ದುಡಿತ, ಬಿಡಲು ಅಥವಾ ಕಂಬನಿಗಳಿಲ್ಲ.

- మురికి, దుమ్ము వుండవు, మసి పట్టదు, మంటలు లేవవు
- ఖర్చు చాలా తక్కువ, పూర్తిగా సురక్షితమైనది
- తేలికగా ఎక్కడికి వడితే అక్కడికి తీసికొని వెళ్లవచ్చు

ఖాస్ జనతా
కిరోసిన్ కుక్కర్

వంట బాగా తేలికగా చేసుకోండి

ఉత్పత్తిదారులు:

ఓరియంటల్ మెటల్ ఇండస్ట్రీస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

77, బౌబజార్ స్ట్రీట్, కలకత్తా-12

KALPANA O. M. 157

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౦ ౧౯౬౩, జూలై; శోభకృత్తు - ఆషాఢము సంచిక ౧

విషయసూచిక

శ్రీ రామకృష్ణ మఠ ప్రచురణములు

740 పుటలు శ్రీరామకృష్ణ సూక్తి సుధ (తొలికూర్పు) రూ. 7/50

496 పుటలు శ్రీ రామకృష్ణ లీలామృతము (ద్వితీయ ముద్రణము) రూ. 5/-

144 పుటలు శ్రీ శారదాదేవి రూ. 1-25

312 పుటలు శ్రీ శారదా ప్రసంగములు రూ. 3-00

540 పుటలు శ్రీ రామకృష్ణ బోధామృతము (సంగ్రహ జీవితసహితము) రూ. 3-50

432 పుటలు (సాదా) రూ. 3-50 శ్రీవివేకానంద జీవితచరిత్ర (అట్టబైండు) రూ. 4/-

564 పుటలు స్వామి - శిష్య సంవాదములు (ప్రథమ ముద్రణము) రూ. 5/-

330; 324 పుటలు సందేశతరంగిణి - 2 భాగములు (ఒక్కొక్క భాగము) రూ. 3/-

402 పుటలు పారమార్థిక సంభాషణలు రూ. 3/-

శ్రీమద్భగవద్గీత	...	4 00
బ్రహ్మానంద బోధనలు	...	3 50
జ్ఞానయోగము 4 00 రాజయోగము		2 50
కర్మయోగము 1 50 భక్తియోగము		1 50
నారద భక్తి సూత్రములు	...	3/-
పరతత్త్వప్రసంగము	...	2/-
శ్రీ నాగమహాశయుని జీవితచరిత్ర	...	1 25
ప్రబోధరత్నాకరము	...	2 25
శ్రీ శారదాదేవి చరిత్ర	...	2/-
దేవీమాహాత్మ్యము	...	2/-
వివేకానందలేఖావళి (మొదటిభాగము)		1 50
వివేకానందలేఖావళి (రెండవభాగము)		1 75
శ్రీరామకృష్ణోపనిషత్తు	...	1 25
హిందూ మతము	...	1 25
అనుష్ఠాన వేదాంతము	...	1 25
వివేక సూర్యోదయము	...	1 25
కులము, సంస్కృతి, సామ్యవాదము		1/-
భారతీయ మహిళ	...	1/-
కఠోపనిషత్తు	...	0 80
శ్రీ పరమహంస నీతికథారత్నములు		0 75
గిరీశచంద్ర 0 75 భక్తిమార్గము		0 50
షికాగో నగరోపన్యాసములు	...	0 50
గురూపదేశములు	...	0 50
శ్రీ శారదా సూక్తి నవనీతము	...	0 40
శ్రీకృష్ణవాణి	...	0 40
క్రీస్తు సూక్తిమాల	...	0 40
శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము	...	0 40
నా గురుదేవుడు 0 40 బుద్ధ ఉవాచ		0 37
శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ	...	0 37
నా సంస్కరణ యుద్ధవిధానము	...	0 37
శ్రీరామకృష్ణుడు, వివేకానందస్వామి		0 25
శ్రీ పరమహంస జీవిత సంగ్రహము	...	0 25
పరమహంస శ్రీరామకృష్ణుడు	...	0 25
నవీన భారతదేశము	...	0 25
తాపత్రయ చికిత్స	...	0 25
పవహారిబాబా 0 25 ముక్తిమార్గము		0 19
సర్వం విష్ణుమయం జగత్	...	0 19
శ్రీ రామకృష్ణ ఆరాత్రికము	...	0 12
శ్రీరామనామసంకీర్తనము 0 6 యతిగీతము		0 6
నామతము 0 6 వి. సింహగర్జనము		0 6

శ్రీ పెద్ద భాగవతము - మొదటి సంపుటము రూ. 6-50; రెండవ సంపుటము రూ. 5-50;
మూడవ సంపుటము రూ. 7-50 (మూడును ఒకేపరి కొన్నచో: రూ. 18-50)

ఇవియే కాక సంస్కృత, ఆంగ్ల, తమిళ, హిందీ, కన్నడ గ్రంథములు,

వేదాంత కేసరి (ఆంగ్లము) శ్రీ రామకృష్ణ విజయము (తమిళము)

అను మాసపత్రికలును మావద్ద దొరకును

అడ్రెసు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

'అఖిలవిభు శరణొందుమ, యీ క్షణంబ యతనికృప నీకు ననుభావ్య మగును వత్స.'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౦ } ౧౯౬౩ - జూలై :: శోభకృత్తు - ఆషాఢము { సంచిక ౧

శ్రీః

శివానన్దలహరి

మూలము : శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు

టీక : నే. భ.

కలాభ్యాం చూడాలఙ్కృతశశికలాభ్యాం నిజతపః
ఫలాభ్యాం భక్తేషు ప్రకటితఫలాభ్యాం భవతు మే
శివాభ్యా మస్తోకత్రిభువనశివాభ్యాం హృదిపున
ర్భవాభ్యా మానన్దస్ఫురదనుభవాభ్యాం నతి రియమ్ ॥ ౧

కలాభ్యాం	వేదములలో ప్రసిద్ధములైన సకల కళలును స్వరూపముగ గలవారును
చూడా	సిగలపైని
అలఙ్కృత	సొంపొందింపబడిన
శశికలాభ్యాం	చంద్రకళలు గలవారును
నిజతపః ఫలాభ్యామ్	ఒక్కొకరికి రూపుదాల్చిన తపఃఫలమనదగియుండువారును
భక్తేషు	భక్తులవిషయమున
ప్రకటిత	ప్రకాశపఱుపబడిన
ఫలేషు	ధర్మార్థకామమోక్షాదిఫలములుగలవారును
అస్తోక	అపరిమితముగ
త్రిభువన	ముల్లోకాలకు
శివాభ్యామ్	ఆనందకరులును
హృది	హృదయపుండరీకమున
పునర్భవాభ్యామ్	ధ్యానసమయమున మాటిమాటికిని క్రొంగ్రొత్తగ ప్రకాశించువారును

ఆనన	ఆనందముపొంగ		పార్వతీ పరమేశ్వరుల
స్ఫురత్	స్ఫురించు		కొఱకు
అనుభవాభ్యామ్	అనుభవమును స్వరూపబోధ	ఇయం మే	ఈ నా
	ముతో కూడినవారును	నతిః	ప్రణామము
	అగు	భవతు	(అర్పితము) అగును గాక

తా॥ పార్వతీపరమేశ్వరులకు మ్రొక్కుచున్నాను. పార్వతిచేసిన తపఃఫలమే పరమేశ్వరుడుగను, పరమేశ్వరుడు చేసిన తపఃఫలమే పార్వతిగను రూపుదాల్చినది వేదములందు ప్రసిద్ధములైన సకలకళలును వారి స్వరూపములే. వారిసిగలపై నుండుటచేతనే చంద్రకళ సొంపొందినది. భక్తులకు ధర్మార్థకామమోక్షాదిసకలఫలములను, ముల్లోకాలకు అపరిమితానందమును ప్రసాదించువారు వారు. ఆనందమును తొనకించు స్వరూపబోధము కలవారు వారు. ధ్యానించువారి హృదయములందు వారు క్షణక్షణమునను క్రొంగ్రొత్తగ ప్రకాశించుచుందురు.

గళన్తీ శమ్భో త్వచ్చరితసరితః కిల్బిషరజో
దళన్తీ ధీకుల్యాసరణిషు పతన్తీ విజయతామ్
దిశన్తీ సంసారభ్రమణ పరితాపోపశమనమ్
వసన్తీ మచ్చేతోహ్రదభువి శివానన్దలహరీ ॥ ౨

శమ్భో	పరమేశ్వరా	ఉపశమనం	శాంతిని
త్వత్	నీ	దిశన్తీ	ఇచ్చునదియు
చరితసరితః	చరిత్రమను నదినుండి	మత్	నా
గళన్తీ	ప్రవహించివచ్చుచున్నదియు	చేతః	మనస్సనెడి
కిల్బిషరజః	పాపమనెడిదుమ్మును	హ్రదభువి	మడుగులో
దళన్తీ	పోగొట్టుచున్నదియు	వసన్తీ	వసించునదియుగా ఉన్న
ధీ	బుద్ధి అనెడి		పార్వతీ పరమశివులవలన
కుల్యాసరణిషు	కాలువదారులగుండ		గలిగింపబడిన
పతన్తీ	పడుచున్నదియు	ఆనన్దలహరీ	ఆనందప్రవాహము
సంసార	సంసారమనెడిచక్రమున	విజయతామ్	సర్వోత్కృష్టమైయుండును గాక.
భ్రమణ	సుడియుటచే కలిగిన		
పరితాప	దుఃఖమునకు		

తా॥ పార్వతీపరమేశ్వరులకలయికచే ఉప్పతిల్లిన శివానందము ఒకపుణ్యతీర్థము. ఆపుణ్యతీర్థమునకు ఉత్పత్తిస్థానము పార్వతీపరమశివుల పుణ్యచరిత్రమే. బుద్ధియనెడి కాలువదారులగుండ పడుచున్న దానివెల్లువలో పాపపుదుమారమణగిపోయినది. సంసారచక్రమున సుడియుచుండినందున గలిగిన పరితాపము చల్లాఱినది. ఆవెల్లువకు నిలుకడ నామనస్సనెడు మడుగు. పరమేశ్వరా, ఆవెల్లువకు జయము.

త్రయీ వేద్యం హృద్యం త్రిపురహర మాద్యం త్రిణయనం
జటాభారోదారం చలదురగహారం మృగధరమ్
మహాదేవం దేవం మయి సదయభావం పశుపతిం
చిదాలమ్బం సామ్బం శివ మతివిడమ్బం హృది భజే ॥

త్రయీ	మూడు వేదముల చేతను	మహాదేవం	పరమేశ్వరుడు
వేద్యం	తెలియదగినవాడు	దేవం	స్వామి
హృద్యం	హృదయాహ్లాదకరుడు	మయి	నాయందు
త్రిపురహారం	రక్కసుల మూడు పురములను ధ్వంసము చేసినవాడు	సదయ భావమ్	కరుణతోగూడిన మనస్సు గలవాడు
ఆద్యం	ప్రథముడు	పశుపతిం	జీవరాసులకు భర్త
త్రిణయనం	ముక్కంటి	చిదాలమ్బం	జ్ఞానాశ్రయుడు
జటాభార	జడలగమి చేత	సామ్బం	అంబికాసహితుడు
ఉదారమ్	అధికుడు	అతివిడమ్బం	నటరాజును - అగు
చలద్	కదలుచున్న	శివమ్	పరమశివుని
ఉరగహారమ్	సర్పములనెడి హారములు గలవాడు	హృది	డెందమున ఆరాధించుచున్నాను.
మృగధరం	జింకను దాల్చియున్నవాడు		

తా॥ శివుని నా డెందమున ఆరాధించుచున్నాను. సకల వేదములు శివునే ప్రతిపాదించుచున్నవి. ఆయన ముక్కంటి, ధూర్జటి, భుజగహారుడు, మృగధరుడు, ప్రథముడు, మహాదేవుడు, పశుపతి, జ్ఞానాశ్రయుడు, నటరాజు, పార్వతీసమేతుడు, హృదయాహ్లాదకరుడు, త్రిపురసంహర్త, సర్వస్వామి నాయందు కరుణాళువు.

సహస్రం వర్తన్తే జగతి విబుధాః క్షుద్రఫలదాః
న మన్యే స్వప్నే వా తదనుసరణం తత్కృతఫలమ్
హరిబ్రహ్మాదీనా మపి నికటభాజా మసులభం
చిరం యాచే శమ్భో శివ తవపదామ్భోజభజనమ్ ॥

జగతి	లోకములో	అనుసరణమ్	ఆరాధించుటను కాని
క్షుద్రఫలదాః	అల్పఫలాలనిచ్చు	తత్ కృత	వారివలనగల్గు
విబుధాః	వేల్పులు	ఫలమ్	ఫలములను గాని
సహస్రమ్	వేలకొలదిగ	స్వప్నే వా	కలలోనైనను
వర్తన్తే	ఉన్నారు	నమన్యే	తలంపనే తలంపను
	వారిని	శమ్భో	ఓ సుఖకారణుడా

శివ	ఓ మంగళరూపీ	తవ	నీ
నికటభాజామ్	నీపజ్జనుండు	పదాంభోజభజనమ్	పాదపద్మారాధనము
హరి	విష్ణువు	చిరమ్	బహుకాలముగ
బ్రహ్మ+ఆదీనామ్+అపి	బ్రహ్మమున్నగువారికి సైతము	యాచే	యాచించుచున్నాను.
అసులభామ్	సులువుగ పొందరానిదగు		

తా॥ వేల్పులు వేలకొలదిగ నున్నారు, అందఱును క్షుద్రఫలాల నిచ్చువారే. కలలో నైనను నేను వారి నారాధింపను, వా రిచ్చు ఫలముల కోరను. ఓ శంభూ, శివా, బ్రహ్మ విష్ణ్వాదిదేవతలు నీ కెంతసమీపమున నున్న నేమి, వారికి సైతము నీపాదపద్మారాధనము దుర్లభము. అట్టి నీ పాదపద్మారాధనమునే నే నింతకాలముగ కోరుచున్నాను.

స్మృతౌ శాస్త్రే వైద్యే శకునకవితాగానఫణితౌ
పురాణే మన్త్రే వా స్తుతినటనహాస్యే ష్వచతురః
కథం రాజ్ఞాం ప్రీతిర్భవతి మయికోఽహం పశుపతే
పశుం మాం సర్వజ్ఞప్రథిత కృపయా పాలయవిభో ॥ ౫

స్మృతౌ	ధర్మశాస్త్రమందును	రాజ్ఞాం	ప్రభువులకు
శాస్త్రే	తర్క–వ్యాకరణాది	ప్రీతిః	
	శాస్త్రమందును	మయి	నాయందు
వైద్యే	వైద్యశాస్త్రమందును	కథమ్ భవతి	ఎట్లు కలుగును
	శకునశాస్త్రమందును	హే పశుపతే	ఓ పరమేశ్వరా
కవితాగానఫణితౌ	సాహిత్యసంగీతములందును	ప్రథిత	ప్రసిద్ధుడా
పురాణే	పురాణములందును	విభో	స్వామీ
మన్త్రేవా	మంత్రశాస్త్రమందును	సర్వజ్ఞ	సర్వజ్ఞుడా
స్తుతినటనహాస్యేషు	పొగడ్త - ఆట - నవ్వించుట	కృప	దయచేత
	లందును	పశుమ్	పశువనైన
అచతురః	సామర్థ్యము లేనివాడను	మామ్	నన్ను
అహం కః	నే నెవడను	పాలయ	కాపాడుమా.

తా॥ ఓ పరమేశ్వరా, ఏశాస్త్రమందును ఏవిద్యయందును సామర్థ్యము లేని నే నెవడను? ప్రభువులకు ప్రీతి నాపై నెట్లు కల్గును? కావున పశువనైన నన్ను పశుపతివైన నీవే కృపతో కాపాడుమా.

శ్రీవివేకానందమకరందబిందువులు (౬)

శ్రీ చిరంతనానందస్వాముల అనూక్తి

ఆధ్యాత్మిక జీవనమున నే నానందమును గాంచనిచో, తుచ్ఛవిషయ జీవనమునఁ దృప్తి నొందనగునా? అమృతము నాకు లభింపనిచో, మురుగునీటికై నోరు తెఱవఁదగునా?

ఇంద్రియ నిగ్రహమునకై బిల్వమంగళుని వలెఁ గన్నులను బొడిచివైచుకొనుటయు నొకానొకప్పు డావశ్యకము కావచ్చును.

ప్రతిసుఖమును దుఃఖమను కిరీటమును దాల్చి మానవుని సమీపించుచున్నది. సుఖము నాహ్వానించువాఁడు దుఃఖమును నాహ్వానింప వలసియుండును.

సాంఘిక రాజకీయ స్వాతంత్ర్యములను బొందినను, నింద్రియకింకరులమై యున్నచో విషయలోలురమై యున్నచో - యథార్థ స్వాతంత్ర్యసౌఖ్యము ననుభవింపఁజాలము

తన మనసునకు నచ్చిన కార్యమును బరమ మూర్ఖుఁడైనను సాధింపఁగలుగును, కాని ప్రతికర్మమును దనకు నచ్చునట్లు చేసికొనఁ గలవాఁడే ధీమంతుఁడు. ఏ కర్మమును హీనము కాదు.

సరిగా 'హుక్కా' నమర్పఁగలిగినవాఁడు సరిగా ధ్యానించుటకును సమర్థుఁడగును.

ఆత్మసంయమమును సాధించినవాని నే బాహ్యవిషయమును బాధింపఁజాలదు; ఆతఁ డిఁక దేనికిని దాసుఁడుగాఁడు. ఆతని మనస్సు స్వతంత్రము; అట్టివాఁడే లోకమునఁ జక్కఁగా మనఁగల్గును.

మన మెంత శాంతచిత్తులమై, బాహ్యసంఘటనములచే నెంత నిర్బాధితులమై, యుందుమో, అంతవిశేషముగాఁ బ్రేమింపఁ గలుగుదుము; మన కార్యములును నంతయోగ్యతరములై వెలయును.

బానిసవలెఁగాక ప్రభువువలె నీవు కర్మముల నొనర్పవలయును; నిరంతర కర్మనిరతుఁడవై యుండుము, కాని బానిసవలెఁ గాదు.

అసంగుఁడవై వర్తింపుము; కార్యములను జరుగనిమ్ము, ఇంద్రియములను వ్యాపారములను జేయనిమ్ము; సదా, సర్వదా కర్మముల ఆచరింపుము, కాని యెట్టి చిత్తవృత్తికి నధీనుఁడవు గాకుము. ఆగంతుకుఁడవో యను చందమున—ఈలోకమున నూతన వ్యక్తివో యను రీతిని—కర్మముల నొనర్పుము. నిరంతర కర్మనిరతుఁడవయ్యు, బద్ధుఁడవు గాకుము. బంధము మహాఘోరము.

ప్రస్తుతము భారతదేశమున నేమైనను మహాపాతకమనునది యున్న యెడల నది యీ దాస్యము. ప్రతివ్యక్తియు నధికారము చూపఁ దలఁచును, ఆజ్ఞాపింపఁ దలఁచును, కాని విధేయత చూపఁదలఁచువాఁ డొక్కఁడును లేఁడు; ప్రాచీనకాలమందలి యద్భుతబ్రహ్మచర్యవిధానము లోపించుటయే యిందులకుఁ గారణము.

మొదట విధేయత నలవఱచుకొనుము. ఆజ్ఞాపించు నధికారము దానంత టదియే వచ్చును ఎప్పుడును మొదట సేవకుఁడవై యుండ నేర్చుకొనుము; అంతటఁ బ్రభుఁడవగుటకు నీకు యోగ్యత కలుగును.

ఆత్మశక్తిని, ఆత్మనైర్మల్యమును సంకోచింపఁజేయు భావములన్నియు దుర్భావములు, అట్టి కర్మములన్నియు దుష్కర్మములు; ఆత్మప్రకాశమును గలుగఁజేయు— ఆత్మశ నుద్దీపింపఁజేయు — కర్మములును భావములును సత్కర్మములు, ధార్మిక భావములు.

పురోవృద్ధి నరికట్టునట్టిది, లేదా, పతనమునకుఁ దోడ్పడునట్టిది, ఏదియైనను పాపమే; ఉద్ధరించునదియు సమన్వయము నొందించునదియు నేదియైనను బుణ్యమే.

నిగ్రహింపఁబడని- వ్యవసాయాత్మికము కాని—మనస్సు మనలను దిగలాగును, శాశ్వతముగా నధోగతిని బొందించును—వినాశము పాలుచేయును; నిగృహీతమై, సుశిక్షితమైన మనస్సో, మనలను రక్షించును, విముక్తులను జేయును.

ప్రకృతితోఁ బొత్తు కలిగియుండుటనిన మాంద్యము, మరణము నన్నమాట. ఈ యింటిని మానవుఁడెట్లు కట్టెను? ప్రకృతితోఁ బొత్తు కలిగియుండుటవలననా? కాదు. ప్రకృతితోఁ బోరాడుటవలన. ప్రకృతికి జోహారు నల్పుటగాక, ప్రకృతితో నిరంతరము ఢీకొనుటయే మానవవికాసమును గూర్చుచున్నది.

ప్రకృతితోఁ బొత్తు! ఏల? ప్రపంచమున మానవుఁడు పొందిన వికాసమంతయుఁ బ్రకృతితోఁ బోరాడుటచేతనే, ప్రకృతిని జయించుటచేతనే పొందఁగల్గెనను సంగతి మీకుఁ దెలియదా?... చెట్లు ప్రకృతితోఁ బొత్తు కలిగి జీవించును. అచట నంతయుఁ బొత్తే; ప్రతికూల మేమియు లేదు; — వికాస మంతకంటె లేదు.

ప్ర కంజలి ఘటించుట కాదు, ప్రకృతితోఁ బోరాడుటయే మానవుని మానవనామార్హు నొనర్చుచున్నది.

ప్రకృతి నెదిర్చి నిల్చుటయే యాత్మధర్మము. ప్ర దాస్యమే నేటి మన దుఃస్థితికి హేతువు.

ఆత్మసంయమము లేకుండుటయే జనులు బాధపడుచుండుటకుఁ గారణము.

అలసతచేతనో, యశక్తతచేతనో క్షమ చూపుటకంటెఁ బోరాడుటయే మేలు. దేవతాసైన్యములనుసైత మవలీలగా జయింపఁగల్గుదువేని క్షమచూపుము ... ప్రపంచము యుద్ధరంగము. వీరుఁడవై ప్ర కూలురను జయింపుము.

దురాత్ముల నెదుర్కొని ధర్మరక్షణయత్నమునఁ బ్రాణముల నర్పింపవలయునా, లేక శాంతితో నూరకుండవలయునా, యనియా నీశంక? ప్రతీకారమును నే నామోదింపను— కాని యిది సన్న్యాసధర్మము. ఆత్మసంరక్షణము గృహస్థధర్మము.

శ్రీ యోగానందస్వామి

[సంపాదకీయము]

(గతసంచిక తరువాయి)

యోగిను శిశువువలె సరళహృదయుడు. ఎవనినైనను సరే సులభముగ నమ్మును. ఐనను అతడు అవివేకి కాడు. చాల చురుకైన వివేచనశక్తి అతని కున్నది. గుణదోషములను తూచి నిర్ణయించుప్రవృత్తి మతనిది. కాని యీ గుణదోషనిర్ణయప్రవణతచే అత డొకప్పుడు చిక్కులో పడినాడు. ఒకనాటిరాత్రి అతడు శ్రీరామకృష్ణునితో ఆయనగదిలోనే నిద్రించెను. అతడు నిశీథములో లేచి చూడగా గదిలో శ్రీరామకృష్ణుడు లేడు, గదితలుపు తెఱవబడియుండెను. అట్టి అవేళలో శ్రీరామకృష్ణుడు ఎక్కడికి పోయియుండ గలడు అనుటను గూర్చి యోగినుకు మొదట కుతూహలమును పిమ్మట సందేహమును కలిగెను. వెలుపలికి వచ్చి చూచెను. శ్రీరామకృష్ణు డగపడ లేదు. నహబత్తులో నున్న ప్రియురాలి యొద్దకు పోయినా డేమో యని యోగిను తలంచెను. అట్లు పోయియే యుండునేని, రామకృష్ణుడు తా నెట్టివాడనని చెప్పుకొనునో నిజమున కట్టివాడు కాడు! ధింపనెంచి యోగిను నహబత్తునుండి ఆయన వెలికివచ్చిన కనిపట్టుటకై సమీపమున వేచియుండెను. కొంతసేపటికి పంచవటివైపునుండి వచ్చుచు నహబత్తునొద్ద యోగిను నిలబడియుండుటను చూచి ఆశ్చర్యపడెను. తనకు గలిగిన సందేహమునకు యోగినులజ్జించి మ్రాన్పడెను. శ్రీరామకృష్ణుని వంటి యోగీంద్రుని పవిత్రతను మనసుచేతనైనను శంకించుటయా? అంతకంటె పాపమయమైన పనిని భావింపనైన లేము. శ్రీరామకృష్ణుడు పరిస్థితి నెల్ల అర్థముచేసికొని ధైర్యము గొల్పుచు ఇట్లనెను: "ఔను, రాత్రులందును పగళ్లయందును యోగిప్రవర్తనను శోధింప వలసినదే." ఇట్లనుచు శ్రీరామకృష్ణుడు గదిలోనికి వచ్చెను. యోగిను మౌనముతో వెంబడివచ్చెను. గురుదేవుడు ఇట్లు తియ్యని మాటలు చెప్పినను యోగినుకు ఆరాత్రి నిద్ర పట్టలేదు. తాను చేసినది మహాపాప మని అతని అభిప్రాయము. అందుకు త న్నతడు తనజీవితకాలములో మన్నించుకొన లేదు.

యోగినుకు శ్రీరామకృష్ణునందు ఎంతో భక్తి యున్నను — తనవిమర్శశక్తిని పదును తోనే కాపాడుకొనుచుండె ననియు గురువునందైనను సరే గుణదోషముల నిర్ణయింప వెనుదీయ లే దనియు — సూచించు సంభవములు అనేకములు కలవు. కామినీరక్తిని తొలగించుకొను టెట్లని ఒకప్పు డతడు శ్రీరామకృష్ణు నడిగెను. భగవత్ప్రార్థనచే దానిని సులభముగా తొలగించుకొన వచ్చు నని శ్రీరామకృష్ణుడు చెప్పెను. కాని ఈసరళప్రక్రియ అతనికి సంతృప్తికరముగ లేదు. ఎందఱో దేవుని ప్రార్థించుచునే యున్నారు. వారి జీవితములలో మార్పు కలుగ లేదు—అని యోగిను

భావించెను. గురుదేవుడు తనకు ఏదో యోగ సాధనను కఱపు నని అతడు నిరీక్షించెను కాని విఫలాశు డయ్యెను. శ్రీరామకృష్ణుడు ఇట్టి సరళప్రక్రియను చెప్పుటకు కారణము ఇంత కంటె మేలైన ప్రక్రియ ఆయనకు తెలియక పోవుటే అని యోగిను తీర్మానించుకొనెను. ఆదినములలో నొకహఠయోగి దక్షిణేశ్వర మున బసచేయుచుండెను. తన్ను దర్శింప వచ్చిన వారికి అతడు పెక్కు యోగికాద్భుత కృత్యములలో తననేర్పును చూపుచుండెను. యోగినుకు ఆహఠయోగియందు ఆసక్తి కలి గెను. ఒకనాడు గుడికి వచ్చిన యోగిను శ్రీ రామకృష్ణుని కలిసికొనక సూటిగా హఠయోగి యొద్దకు పోయి అతనిప్రసంగమును తదేకతాన ముగ వినుచుండెను. సరిగా ఆసమయమునకు యాదృచ్ఛికముగ గురుదేవు డచటికి వచ్చెను. యోగినును అచ్చట చూచి శ్రీరామకృష్ణుడు ప్రేమాతిశయముతో అతనిభుజములు పట్టు కొని తనగదికి పిలుచుకొనిపోవుచు ఇట్లనెను: "నీ వచటి కెందులకు పోయితివి ? ఈ యోగ సాధనలు చేసితివేని నీ మనస్సు దేవునం దేకా గ్రము కాక దేహమునం దేకాగ్రమగును." యోగిను అంత సులభముగ లోబడువాడు కాడు. హఠయోగిమీద అసూయయు తాను హఠయోగికి శిష్యుడై పోవునేమో అను దిగు లును శ్రీరామకృష్ణునకు కల దని యోగిను భావించెను. తాను చాల తెలివిగలవాడ నని యోగిను సదా తలంచుచుండును. కాని మఱొకసూరు ఆలోచించి శ్రీరామకృష్ణుడు చెప్పిన ప్రకియను చేసిచూచెను. మహా ద్భుతఫలితములు కలుగగా అత డెంతయు ఆశ్చర్యపడెను. గురుదేవుని సందేహించినం దుకు లజ్జించెను. "కామినీవిజయమును పూర్తిగ సాధించినవాడు మనలో నొక్క డుండునేని అతడు యోగినే" — అని అనంతరకాలమున శ్రీవివేకానందస్వామి చెప్పుచుండెడివాడు.

ఇట్టి సంభవమే మఱొక్కటి: గుడి ప్రసాద ములో తనభాగము తనకు చేర్పబడనందుకు శ్రీరామకృష్ణుడు చాల చిరాకుచెందుచుండెను. సాధారణముగా గుడికోశాధికారి, ఆరాధనా నంతరము ప్రసాదమును పంచిపెట్టెడివాడు. ఓర్పు తగ్గి శ్రీరామకృష్ణుడు కోశాధికారి యొద్దకు నొక బంటు నంపెను. తర్వాత తానే పోయెను. సంపన్నకుటుంబమున జన్మించిన వాడ నను గర్వము యోగినుకు కలదు. ఇట్టి అల్పవిషయమునకై గురుదేవుడు చెందుచున్న కలవరపాటు చూచి "ఈయన గొప్పయోగి కావచ్చు, కాని కుటుంబపుచాలు దాని ప్రభా వము ఉన్నవి. వానిఫలితమే ప్రసాదము రానం దుకు ఈయన పడుచున్న ఆందోళన. పేద పూజారికుటుంబమువా డైనందున ఈ అల్ప విషయమునకూడ ఇంత పట్టు గలిగి యున్నాడు"—అని తనలో అనుకొనుచుండగా గురుదేవుడు తనంతట అటు వచ్చి ఇట్లనెను. "గుడిప్రసాదమును సాధువులకు పంచిపెట్టవలె నని రాణీరాస్మణి యేర్పాటుచేసియున్నది. సాధుసంతర్పణచే ఆమెకు పుణ్యము కలుగును. గుడిఅధికారులు ఈవిషయ మాలోచింపక గుడిప్రసాదమును తమమిత్రులకు ఇచ్చివేయు చున్నారు. ఒక్కొకసారి గర్హింపదగినవారికి ప్రసాదము ముట్టుచున్నది. ఆపరమోదాత్త భక్తమహిళ సంకల్పము నెఱవేఱవలె ననుట నా అక్కఱ." ఈమాటలు వినగానే శ్రీరామ కృష్ణుని అముఖ్యచేష్టితమునందుగూడ అతి గూఢమైన అర్థము ఉండుటగుర్తించి యోగిను

ఆశ్చర్యచకితు డయ్యెను. అతనినిగూర్చి తాను పడిన దురభిప్రాయమునకు సిగ్గు చెందెను.

శ్రీరామకృష్ణుని పర్యవేక్షణలో యోగిను ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధి నొందసాగెను. శ్రీరామకృష్ణుడు వ్యాధిగ్రస్తుడై కాశీపూరులో వైద్యము చేయించుకొనుచున్నప్పుడు ప్రియగురునాథునకు అహోరాత్రములు పరిచర్యచేయుచుండిన శిష్యులలో యోగిను ఒకడు. అంతగా బలిష్ఠదేహుడు కానటువంటి యోగిను నారోగ్యము నిరంతరగురుపరిచర్యాక్లేశముచే దెబ్బతినెను. కాని ఆగురుభక్తుడు అందుకు జంక లేదు.

శ్రీరామకృష్ణునకు అవసానకాలము వచ్చెను. శిష్యు లెంతజాగరూకులై యున్నను గురుని రోగాభివృద్ధిని అరికట్టలేరైరి. ఆయన బ్రతుకు నను ఆసపాటు అంతరించెను. ఒక నాడు శ్రీరామకృష్ణుడు యోగినును పిలిచి బెంగాలీపంచాంగమందు కొంతభాగమును దిన సరి విశేషములను చదివించుకొనెను. చదువుచు చదువుచు యోగిను ఒక తేదీయొద్దకు వచ్చినప్పుడు శ్రీరామకృష్ణుడు "అక్కడికి ఆపు" మనెను. ఆ తేదీనాడే శ్రీరామకృష్ణుడు నిర్వాణము నొందినాడు.

శ్రీరామకృష్ణుని మహాసమాధి యెల్లరను దుఃఖార్ణవమున ముంచినది. అందుండి తెప్పరిల్లుకొనుటకై మాతృశ్రీ శారదామణి బృందావనమునకు పోయెను. యోగిను, కాళి, లాటు, గోలప్మా, లక్ష్మీదేవి, నికుంజదేవి (గుప్త-మహేంద్రనాథుని పత్ని) వీరును మాతృదేవిని అనుసరించిరి. ఒకసంవత్సరము నిండిన పిమ్మట మాతృశ్రీ కల్కత్తాకు మరలి వచ్చినది. యోగిను అప్పటికి శ్రీయోగానందస్వామియై యుండెను. కల్కత్తాలో ఒక పక్షముదినము లుండి, మాతృశ్రీని కామార్పుకూరుకు పిలుచుకొని పోయి చేర్చి తపస్సాధన చేయుటకై తాను వెడలిపోయెను. 1888-వ సంవత్సరమధ్యమున మాతృశ్రీ మరల బేలూరులో నీలాంబరబాబుగారి తోటమాళిగలో వసించుటకు వచ్చినప్పుడు ఆమెకు పరిచర్య చేయుటకై శ్రీయోగానందస్వామియువచ్చెను. మాతృశ్రీకి ఆయన చేసిన సేవ ఆశ్చర్యకరమైనది. తన శరీరపరిస్థితులను తృణీకరించి ఆయన మాతృశ్రీ సౌఖ్యమునకై పాటుపడును. ఏలయన ఆమెలో ఆయనకు తనగురుదేవుడే ప్రత్యక్ష మగుచుండెను. కావున పూర్ణ భక్తితో సేవచేయుటే తనకు పరమ ధర్మమని అతడు భావించెను. మాతృశ్రీ తన పల్లెవాసము విడిచి ఇతరప్రదేశములకు పోయినప్పుడెల్ల ఆమెకు పరిచారకుడుగా శ్రీయోగానందస్వామి తప్పక యుండెడినాడు. అలాగు 1888 నవంబరులో ఆయన ఆమెతోను శ్రీబ్రహ్మానందస్వామి ప్రముఖులతోను పూరిలో మలి సంవత్సరాదివఱకు నుండెను. 1890 లో బేలూరి సమీపమున ఘుషురిలో శ్రీయోగానందస్వామి మాతృశ్రీతో నుండె ననుట గట్టిగ తెలిసిన విషయము. 1893 లో బేలూరున నీలాంబరబాబుగారియింట నేమి, 1894లో కైల్వారులో నేమి, 1896 లో కల్కత్తాలో సర్కార్బారి లేనులో నొక బాడుగింట నేమి, 1897 లో కల్కత్తాలో బోస్పరా లేనులో మఱొక బాడుగింట నేమి ఆయన మాతృశ్రీకి పరిచర్యచేయుచు నుండెను. తొలిసంవత్సరాలలో ఆ నడిమిదినాలు చాలవఱకు ఆయనకు తపశ్చర్యలో గడచినవి. తపశ్చర్య ఆయన పలుతావులలో చేసెను, తుదకు అనారోగ్యము

పైకొనగా స్థిరముగ కల్కత్తాలోనే ఉండవల సినవా డాయెను.

1891 లో ఒకప్పుడు శ్రీయోగానంద స్వామి వారణాశికి పోయెను, అచ్చట కఠిన తపస్సులో తన కాలము గడపెను. ఏకాంత వనమందిరమున సాధనలందు నిమగ్నుడై యుండెను. ఆదినాలలో భుజించుటకగుకాలము సైతము నిరర్థకముగ గడచిన ట్లతడెంచెడివా డట. ఒకనాడు చేసిన భిక్షాటనమున కొన్ని రొట్టెముక్కలు లభించునేని, నీట నానవేసి యుంచిన అవే మూడునాలు/ఐదినాలకు తన పూర్తి ఆహారముగా ఆయన సరిపుచ్చుకొనెడి వా డట. ఆసమయమున వారణాసిలో పెద్ద కొట్లాట జరిగినది. కాని ఆయన అప్రాంతీయు లెల్లర ఆదరము చూరగొన్నవాడు కావున కొట్లాడుకొనువారిలో ఏపక్షమువారును ఈ యన జోలికి రాకుండి రట. ఆసాధనలగాసికి ఆయన దేహము ఆగలేక పోయెను. అప్పుడు చెడిన ఆరోగ్యము మరల సరిపడనే లేదు. వారణాసినుండి ఆయన బారానగరమఠమునకు మరలి వచ్చెను. ఎంతో బాధపడుచున్నను ఆయన నెమ్మొగమందలి హాసవికాసములు ఆబాధను కప్పిపెట్టెడి వట. ప్రియసోదరశిష్యు లతో చమత్కారములాడుచు వినోదముల తేలుచున్నప్పుడు ఆయనశరీరములో వ్యాధి యున్న దని ఎవ రూహింపగలరు ?

మాతృశ్రీ కల్కత్తాకు వచ్చినప్పుడు శ్రీ యోగానందస్వామి మరల ఆమెకు పరిచార కుడుగ అమరెను. ఇంచుమించు చొక్క సంవత్స రము మాతృశ్రీకి భక్తిపూర్ణ పరిచర్యలు చేసెను. తర్వాత విశేషకాలము కల్కత్తాలో బలరామబోసునింట వసించుచుండెను. శాశ్వత రోగిగా తయా రయ్యెను. ఆయనను పీడించు చుండిన వ్యాధి ఉబ్బసము. కాని ఆయనలో ఆకర్షకశక్తి యెంతో యుండెడిది. ఆయనను కలసికొన్నవా రందఱు ముగ్ధు లయ్యెడివారు. అంతటి సౌశీల్య మాయనది! ఎవరికిని ఆయన యెదుట క్రొత్తదనపు బిడియ ముండనే యుం డదు. ఆ దినాలలో ఆయన సమాగమ భాగ్య మునందిన కొందఱు యువకులు అనంతరకాల మున రామకృష్ణసంప్రదాయమునకు చెందిన సన్న్యాసు లైరి.

1895 నుండి 1897 వఱకు దక్షిణేశ్వర మున శ్రీయోగానందస్వామి శ్రీరామకృష్ణుని జయంతిమహోత్సవములను అత్యంతవిభవ ముతో జరిపెను. 1898 లో అంతటి మహో త్సవమునే బేలూరులోను జరిగించెను. ఆఉత్స వములు నిర్విఘ్నముగను అంతవిభవోత్తరము గను నెఱవేఱుటకు కారణము యువకబృం దముమీద శ్రీయోగానందస్వామి కుండిన గొప్పపలుకుబడియే. 1897 లో శ్రీవివేకా నందస్వామి అమెరికానుండి మరలి వచ్చి నప్పుడు ఆయనను గౌరవించుటకుజరిగిన గొప్ప ఉత్సవములో శ్రీయోగానందస్వాముల కార్య నిర్వాహణసామర్థ్యము స్పష్టమయ్యెను.

శ్రీవివేకానందస్వామి భారతదేశమునకు మరలివచ్చినపిమ్మట ఒకసంస్థను ప్రారంభింప వలె ననెడి తన సంకల్పమును సోదరశిష్యులకు తెలిపినప్పుడు దాని నాక్షేపించినవాడు శ్రీ యోగానందస్వామి. కాలమును శక్తిని పూర్తిగా ఆధ్యాత్మికసాధనలకే వినియోగింపుడని శ్రీ రామకృష్ణుడు ఆదేశించియుండగా వివేకానంద స్వామి తానుగా ఒకసంస్థను ప్రారంభింతు ననుట గురూపదేశము నుల్లంఘించుటే—అని

యోగానందస్వామి వాదము. ఈ మాట ఆసింహమును అతిమాత్రముగ కెరలించినది. అతని చేత ఆంతరజీవితములో నొక అంశమును వెలువరింప జేసినది. ఎంతో నొచ్చుకొనుచు శ్రీవివేకానందస్వామి ఇట్లనెను: "ఆధ్యాత్మికముగ పరమోచ్చదశనధిష్ఠించిన శ్రీరామకృష్ణునిబోధనలను అతిక్రమించుటకు కోన్కి-స్కానగు నే నేపాటివాడను. శ్రీరామకృష్ణుడు సంకల్పించెనేని ఒక పిడికెడుమట్టినుండి నూర్లకొలదిగ వివేకానందులను సృజింపగలడు. తన పనికి శ్రీరామకృష్ణుడు నన్ను కేవల మొక పనిముట్టుగ తావించుకొన్నాడు. శ్రీరామకృష్ణునిసంకల్పమునకంటె భిన్నమైన సంకల్పము నాకు లేదు". వివేకానందుని ఈ మహాద్భుత గురుభక్తి తక్షణమే శ్రీయోగానందస్వామిని అనుకూలునిగ మార్చివేసెను. రామకృష్ణ మిషనుసొసైటీ ప్రారంభింపబడినపుడు శ్రీ యోగానందస్వామియే దానికి ఉపాధ్యక్షుడుగ నియమింపబడెను.

శ్రీవివేకానందస్వామియెడ శ్రీ యోగానందస్వామికి గల ప్రేమ అత్యగాధము. ఐనను తన నాయకుడైన శ్రీవివేకానందునే ప్రతిఘటించి యోగానందుడు తనవిమర్శననైపుణ్యాతిశయమును గుణదోషనిర్ణయసామర్థ్యమును చూపించిన సందర్భము ఇదొక్కటే కాదు. గురుదేవునిసైతము ధైర్యముతో సునిశితముగ పరిశీలించి తర్వాతనే ఆయన నాశ్రయించిన యోగానందుడు సోదరశిష్యుని విమర్శింపక విడుచునా? పూర్వోక్తసంభవమునకు రెండేండ్ల పిదప సోదరశిష్యులు వివేకానందుని మరల తప్పుపట్టిరి. భక్తియు ఆధ్యాత్మికసాధనలును భగవత్సాక్షాత్కారమునకు ఉపాయము లని గురుదేవుడు బోధించియుండగా శ్రీవివేకానందస్వామి అట్లుపదేశింపక "పర్యటింపుడు, పేదలకు వ్యాధిగ్రస్తులకు సేవచేయుడు, వారికై పాటుపడుడు, వారికి తత్త్వము కఱపుడు"— అని బోధించుట విరుద్ధమని వా రనిరి. ఈ వాదమునకు ప్రారంభకుడు శ్రీయోగానందస్వామియే. ఈచర్య ప్రారంభములో ఉభయపక్షములందును వేడుకప్రసంగముగ నుండినది కాని క్రమక్రమముగ శ్రీవివేకానందస్వామికది వినోదప్రసంగముగాక ఉద్రిక్తభావపరీవాహముగ పరిణమించెను. పేదలపట్ల ప్రేమకును గురుదేవునందలి భక్తికిని ఆయన డెందమున చెలరేగుచుండిన సంఘర్షణము ప్రత్యక్షముగ కన నయ్యెను. కన్నులు బాష్పపూర్ణములయ్యెను. దేహము కంపించిపోవుచుండెను. వీనిని మఱుగుపఱచుకొనుటకై శ్రీవివేకానందస్వామి తక్షణమే ఆచోటును వీడి యేగెను. ఆయన వెడలిపోయిన తర్వాతకూడ అచటి నిశ్శబ్దతను చెడగొట్టు ధైర్యము ఎవరికిని లేకపోయెను. కొన్ని నిమిషములకు పిమ్మట సోదరశిష్యులు కొందఱు శ్రీవివేకానందస్వాముల గదికి పోయి చూచిరి. ధ్యానానుగుణవైఖరిలో ఆయనకూర్చుండియుండెను. మేను నిశ్చలముగ నుండెను. అర్ధనిమీలితనేత్రములనుండి అశ్రుధార యెడతెంపులేక కాఱుచుండెను. దాదాపుగంటసేపటికి స్వామి తనకై నిరీక్షించుచు సోదరశిష్యులు కూర్చున్నగదికివచ్చెను. ఆయన మాటాడప్రారంభింపగనే గురుదేవునందాయనకు గల భక్తి పైకి కనిపించునంతకంటె నిజమున కెంత అగాధతరమో అందఱికిని స్పష్టమయ్యెను. కాని అవిషయమును గూర్చి వారు స్వామిని మాటాడనియలేదు. శ్రీయోగానందస్వామి ప్రభృతులు ఈవిషయ

మును మఱపించుటకై ఆయనను గదినుండి ఆవలికి పిలుచుకొనిపోయిరి.

మాతృశ్రీ పరిచర్యను పూర్తిగా తాను నిర్వహింపలేనంత దౌర్బల్యము పైకొన్నందున శ్రీయోగానందస్వామి ఒక యువసన్న్యాసిని తనకు తోడ్పఱచుకొనెను. మాతృశ్రీ కల్కత్తాలో నున్నప్పుడు మహిళలు సహజముగనే గుంపులుగుంపులుగ ఆమెయొద్దకు వచ్చెడివారు. ఆపరిస్థితిని జూచి శ్రీవివేకానందస్వామి ఆయువసన్న్యాసిని సహాయునిగా నుంచుకొన్నందుకు యోగానందస్వామిని ఇట్లు మందలించెను: "ఈసన్న్యాసి బ్రహ్మచర్యమునకు ముప్పుగల్గినేని దాని కెవరు బాధ్యులు?" ఇందుకు యోగానందస్వామి తక్షణమే చెప్పిన జవాబు: "అతనికై నాసర్వస్వమును త్యాగమొనర్ప నేను సంసిద్ధుడనై యున్నాను." ఆర్జవముతో ఆస్థతో పలుకబడిన మాట లవి. కావున విన్నవారు శ్రీయోగానందుని హృదయవైశాల్యమును కొనియాడకుండజాలకపోయిరి.

శ్రీయోగానందస్వామి కష్టములు త్వరలోనే తీరిపోయెను. 1899 వ సంవత్సరము మార్చి 28–వ తేదీ ఆయన మహాసమాధి నొందెను. గురుదేవుని సన్న్యాసశిష్యులలో మొదట మహాసమాధినొందిన దితడే. మరణించుటకు ముందు ఆయననోట వెలువడిన దివ్యవాక్కులు: "నాజ్ఞానమును భక్తియు అనిర్వచనీయస్థాయికి వర్ధిల్లినవి." ఆసమయమున ప్రక్కనుండిన సోదరసన్న్యాసి యొకడు ఒక పరమసత్త్వము తమలోనికి ప్రవహించినట్లును ఆత్మ శరీరస్థాయిని దాటి ఉన్నతమును ఉత్కృష్టమును బంధరహితమునగు స్థాయికి అధిరోహించినట్లును తమ అనుభవమునకు స్పష్టముగ గోచరించె నని చెప్పెను. శ్రీయోగానందుని మరణవార్త శ్రీవివేకానందస్వామిని ఎంతయు ల్లజేసెను. గుండెతఱుగు కొనిపోవుచుండ ఆయన "అవసానమున కిది ఆరంభము" అనెను.

వెలుపలినుండి చూచువారికి శ్రీయోగానందస్వామి జీవితములో గణనీయములైన సంభవములు కనిపింపవు. ఆయనవ్యక్తిత్వమును ద్యోతిలజేయు వివరములను కనుగొనుటగాని తెలుపుటగాని చాల కష్టము. చాల సన్నిహితులై మెలగిన ఏకొందఱోమాత్రమే ఆయనఆధ్యాత్మికమహిమలో కొంతైనను గుర్తింపగలిగిరి. అప్పుడు మఠమునందుండిన యువసభ్యులలో నొకరు శ్రీయోగానందుని గూర్చి ఇట్లు వ్రాసెను: "ఆయన గొప్పయోగి. ఒకయువసభ్యుడుగానైనను ఆయనచెందిన సంప్రదాయమునకే చెందుట ధన్యతావహము." రామకృష్ణసంస్థకు చెందిన గృహస్థులకును సన్న్యాసులకునుకూడ శ్రీయోగానందునిపట్ల ఆదరాభిమానములు అత్యధికములు. శ్రీరామకృష్ణుడు "ఈశ్వరకోటులు" "నిత్యముక్తులు" అని నిర్దేశించిన కొలదిమందిలో నిత డొకడు. చేతనులను దేవునిదరికి కొంపోవుటకై అప్పుడప్పు డవతరించు మహాత్ములలో నిత డొకడు. ఆమహాత్ములు బంధము నెన్నడు నెఱుగరు.

నా గురుదేవుడగు శ్రీవివేకానందస్వామి సంస్మృతులు

శ్రీ సదాశివానందస్వామి

(గతసంచిక తరువాయి)

ఆదశలో ఎంత సేపు మునిగియుంటినో నే నెఱుగను. కాని క్రమముగా నాకు శరీరస్మృతి కలిగినది, గదిలోని వస్తువులు అస్పష్టముగ కనబడసాగినవి. అప్పుడే ఒకస్వప్నలోకము గుండ పోవుచున్నట్లు నా కుండునది. కాని ఇంకను తెలిసినవస్తువులనే గుర్తింపలేకయు పేర్కొనలేకయునుంటిని. ఒకక్రొత్తప్రపంచము లోనికి — పూర్తిగా క్రొత్తదైన ప్రపంచము లోనికి వచ్చిన ట్లున్నది నాకు. స్థూలజగము లోని కిప్పుడే వచ్చిన శిశువువలె నుంటిని. నా ఆత్మ, ఎందుండి తాను వచ్చెనో, అక్కడికి ఎగిరిపోవలె నని కోరుచుండినది. కాని భౌతిక శక్తులు దానిని నిరోధించుచుండినవి. ఆ అర్థ చైతన్యదశలో, రక్తము నానాళములగుండ మరల ప్రవహించినది. నానిట్టూర్పులు నాకు తెలిసినవి. నన్ను నేను చూచుకో గలిగినాను. ఎదుట నున్న స్వామియు నాకంటికి కనబడ సాగెను. కాని నాలోని కొక క్రొత్తప్రాణ మెక్కింపబడ్డ ట్లుండెను. లోకములోని సకల వస్తువులును మధురములుగను శ్రావ్యములు గను ఉండినవి. ఏల యన అవి యన్నియు స్వామిసొమ్ము కదా. అవన్నియు వివిధరూప ములలో ఆకృతులలో కననగుచున్న దేవుని ప్రతిబింబములు. బ్రతికినన్నినాళ్లు గుడులలో మ్రొక్కుచుంటినే, ఆలా గిప్పుడు విశ్వపదార్థ ములలో ప్రతిదానికిని మ్రొక్కగలవాడనైతిని. నేను పీల్చుచుండినగాలి పవిత్రము, నీలాకాశ మును చుట్టుపట్లును పవిత్రములు, నీరును నేలయు చేతనాచేతనము లన్నియు పవిత్రతా సారములే. ఇట్లు నాకు మంత్రోపదేశము ముగిసినది. 'నీకు తర్వాతవానిని పంపు' మన్నాడు స్వామి. నేను వెలుపలికి పోయి, చారుబాబును లోనికి పంపితిని. అతనికిని మంత్రోపదేశ మిట్లే జరిగినది. తర్వాత శ్రీహరిదాసఛటర్జీకి.

శక్తిని సంక్రమింపజేయుటనుగూర్చి బైబిలులో మనము చదువుచుందుము. ఒకక్రొత్త బిషప్పును (మతాధిపతిని) ఎన్నుకొన్నప్పుడు తక్కిన బిషప్పు లందఱును వచ్చి అతని లలాటమును స్పృశించి ప్రార్థనము చేయుదురు. దీనికి (కాన్సెక్రేషన్) పవిత్రీకరణము అని పేరు. ఇప్పు డిది కేవలాచారముగ పరిణమించినది. ఒకానొక కాలమున అది అట్టిది కాదు, ఆత్మశక్తి యథార్థముగనే సంక్రమింపజేయబడు చుండెను. ఐరోపావారి వివిధతత్త్వశాస్త్రాలను చదివిన వారు ఈదేశమున పెక్కండ్రు కలరు. వారి అభిప్రాయమున మత మనగా పారమార్థికపరత అనగా 'మంచినడవడి' 'నీతి' అంతకు మించి వే రేమియు కాదు. కాని అప్పటమైన ఆధ్యాత్మికపరత అనునది వే ఱొకటి కలదు. అది మానవునిఆత్మకు సంబంధించినది. దానినే మనము 'ధర్మము' అందుము. దానిని బ్రహ్మ

తాదాత్మ్యమొందిన ముక్తాత్మ సంక్రమింపజేయు గలదే కాని వేఱొకరు సంక్రమింపజేయలేరు. ఈ ధర్మమనునది 'నీతినియమావళి కాదు' మనదృష్టికిని స్పర్శకును అందు వస్తువులకంటె కూడ అది అధికప్రత్యక్షానుభూతి, లేదా అంతకంటె ఇంకను హెచ్చు. ఏలయన అది మన సత్తాధారమును రూపుమాద్చును. దానిని క్రమముగా వికసింపజేసి ఏతన్మైన బ్రహ్మమునందు లీనమొనర్చును అది బ్రహ్మజ్ఞానమాత్రము కాదు, బ్రహ్మైక్యమే.

ఈసంక్రమణము సూక్ష్మప్రాణశక్తులచేతనే శక్యమగును. ఆశక్తులద్వారా ఒకముక్తాత్మ ఇంకొకనిలో కుండలినిని రగుల్కొల్పును. మంత్రోపదేశమున కిదే అర్థము. శిష్యునిలో గురుడు జ్ఞానదీపమును వెలిగించుట శక్తిజనకమైన యొక మహాయంత్రము. శ్రీవివేకానందస్వామిగారూపుదాల్చినది. ఆయంత్రముమనువు మొదలుకొని యుగయుగములుగా సాగుచు వచ్చుచున్న ఈశక్తిని మాలోనికి సంక్రమింపజేసినది. ఈ పితృధనమును తఱుగనీయక రక్షించుటకు మేము ఎన్నుకొంబడితిమి.

ప్రాణశక్తిప్రవాహములు దేహమండలి అధఃకేంద్రములలో ప్రవహించినపుడు విశ్వమందలి అనేకత్వము మనకు గోచరించును. ఆప్రవాహములు మేనిలోని ఊర్ధ్వతమభాగమున ఏకమైనప్పుడు, మన అహంకారమునకు ద్వైతమునకు అవిభాజ్యవిశ్వతత్త్వమునకు నిజమైన ఆధారము ఏకత్వమనుట మనకు అనుభూతమగును.

ఈజ్ఞాన మీయబడిన దను విషయమును, నిరుపాధికదానముగ దీనిని గైకొన నగు నను విషయమును, అర్హస్థానమునకు మరల సంక్రమింపజేయ నగు నను విషయమును స్వాముల అనంతదయాప్రసాదములచే నాకు స్పష్టమైనది. దీనినే దివ్యానుగ్రహ మందురు. అది సకల వికల్పవితర్కములకు పైదశ; నిత్యైక్యము, నిత్యసత్తు, ఏకము అవిభక్తము. ఇది 'చిత్తు'— 'దైవము' అనబడును, ఇందుండియే విశ్వము వెలువడును—దీని కొక రెండవ దైవను లేదు. ఇది తన ఒక్కచైతన్యమును పెక్కుగ విభజించుకొని విశ్వమంతటను సర్వభువనములందును నిండిపోవును. నిశ్చలమగు ఏకావిభక్త ప్రాణశక్తియు పెక్కు చీలిక లగును, వానినే మనము చరము లని, అచరము లని, ఈ మున్నగు రీతుల పేర్కొందుము. ఇట్లు ఏకము ననేకము, విభిన్నము నభిన్నము నొక్కటే, అన్నింటనుండు ప్రాణశక్తి ఒక్కటే రూపమును తిలకించునప్పుడు దానియవులను రూపరహితమైనది ఉన్నది. అరూపరహితమైన దానితో మన మేకమైనప్పుడు ఏరూపమును కనజాలము, ద్వైతమును కనజాలము.

ఏక మెట్లు పెక్కురూపు లొందునో పెక్కు ఎట్లు ఏకమున లయమొందునో — ఆవివరాలను నేను తెలిసికొనలేకపోయినాను, ఏలయన అంతయు ఒక్కక్షణమున జరిగిపోయెను. నేను గ్రహించిన దింతమాత్రమే—ధర్మమును పారమార్థికజ్ఞానమును సాక్షాత్కరించుకొనుట సాధ్యమే, అది సరళసత్యమే.

శ్రీరామకృష్ణునందు ఈశక్తి ఆత్యంతిక స్థాయిలో ఉండెను. సంకల్పమాత్రముచేత ఆశంసచేత తనంతటకల్గిన సూచనచేత ఆయన ఇతరుల ఆత్మను మహోన్నతానుభవదశకు కొనిపోగలిగియుండెను. ఆయనను దర్శించి ఆయనతో అటువంటి సంబంధము నొందిన మహాత్ములను మనము ప్రత్యక్షముగ చూచియున్నాము. మంత్రోపదేశ మనగా నిజముగా

నిదియే. మనశాస్త్రగ్రంథములలో శాంభవీ దీక్ష అనబడిన దిదె. ఈశ సంపర్కముగా శ్రీవివేకానందస్వామికి గల్గినది. శ్రీ రామకృష్ణునిలో రూపుదాల్చినట్లుగానే ఈయన లోను అది రూపుదాల్చినది. ప్రాణశక్తిచేత అనుభూతిచేత శిష్యునకు సంజీవనము గల్గిననే కాని, ఉపదేశమున కర్థము లేదు. ప్రయోజనము లేదు.

ఆ ఉపదేశక్రియ ముగియగానే మేమందఱము ఏకపంక్తిలో భుజించితిమి. వెంటనే నేను వెడలిపోవలసియుండెను. సేవాశ్రమములో నేను చేయవలసినదిగా ఒకపని కాచుకొనియుండెను. శ్రీవివేకానందస్వామి కలిపిన 'సేవాలక్ష్యము'చే గల్గిన యుత్సాహఫలితముగ మూడేండ్లక్రితము ప్రారంభింపబడినదే ఆ సేవాశ్రమము. అచటిపనివాండ్రలో అత్యధికసంఖ్యాకులు సన్న్యాసులు, భిక్షాజీవనులు. భిక్షాపర్యటనమునకే వారిశక్తిసరిపోవుచుండెను. సేవాశ్రమకార్యము చెడకూడదుకదా. తమకు శక్యమైనంత వారు పాటుపడుచుండిరి. అందుచే వారి ఆరోగ్యము మిక్కిలి దెబ్బతినెను. అది చూచి స్వామిజి చాల దుఃఖించెను. ఒకనాడు ఆయన వారి నందఱిని ఆహ్వానించి "లోక సేవ చేయవలె ననిన ఆరోగ్యము బాగుండవలె కాబట్టి మీరు చక్కగా భోజనము చేయవలె, పుష్టికరమైన ఆహారమును భుజింపవలె" అని చెప్పెను.

పనిస్వభావమును పనిచేయువాని దేహస్వభావమును బట్టి ఆహారమును ఎన్నుకోవలె ననియు, సూచింపవలె ననియు తెలుసుకొనుటకును పుష్టినొందుటకును తగినట్లు ఆహారనియతి యుండవలె ననియు స్వామి చెప్పుచుండెడివాడు.

మాలో అనేకులకు నియమనిష్ఠలు కలవారము. కొన్ని కొన్ని ఆహారాలను మధురభక్ష్యాలను మేము నోట వేసికొన్నదైన జూడము. కాని మొదటనుండి తుదివఱకును సేవాలక్ష్యమును సేవాప్రయోజనమునే స్వామి నొక్కి చెప్పుచుండెను. లోకసేవ చేయవలె ననిన దేహము ఆరోగ్యము గల్గి శక్తిమంతమై యుండవలెను. సాత్విక పారమార్థికసేవాపరునకు కర్మయోగికి తపోనిష్ఠయు సాంతసంస్కారాలును అప్రధానములు. ఆయన ఉపదేశాలను 'టు' 'చ' తప్పక మేము పాటించుచున్నామా లేదా చూచుటకే అందఱమును ఆయనతో భుజింపు మనెను. మాలో కొందఱము మాయిండ్లలోనే భుజించెడివారము, కాని పూటపూటకిని ఆయన మమ్ములనతో భుజింపుమనుచుండును. వీలైనప్పు డెల్ల మేము ఆయనలోనే భుజించుచుంటిమి.

మూర్తీభవించిన మాతృభావము

శరీరము మిక్కిలిగ కృశించిన బాలుడొకడు మానడుమ నుండెను. స్వామిజిచూపు అతనిపై పడెను. మాయందు స్వామి కెంత కృపయో తెల్పు నిదర్శనము ఆ బాలుని వృత్తాంతము.

ఆయువకుడు బంగాళమధ్యప్రాంతము నుండి వచ్చినవాడు. వారణాసిలో చిక్కకొన్నాడు. అతడు చాల బలహీనుడుగను రోగిగను ఉండెను. కాని వేఱు దారి లేనందున సేవాశ్రమమున ఒకపనివాడుగ చేరెను. ఒకనా డతడు స్వామిని దర్శింప నేగెను. స్వామి అతని సంగతులను అడిగి తెలిసికొని ప్రతిదినము తనతో భుజింపు మని కోరెను — "అబ్బాయి, నీవు మంచి బలిష్ఠుడవుగ లేవు. పనిచేయుట అవి

వార్యము. బాగుగ భుజింపవలెను. నీవు ప్రతి దినము తప్పకవచ్చి నాపంక్తిని భుజించుచుండ వలెను. కనీసము మధ్యాహ్నభోజనమునైనను నాపంక్తిలో జేయవలెను.''

స్వామిజీకి మధుమేహవ్యాధి. దాని నదుపులో నుంచుటకు ఆయన సకాలమునకు భుజింపవలయును. ఆయువకునకు సేవాశ్రమములో పని యెక్కువై స్వామిజి భోజనమునకు నిర్ణయింపబడియుండు గంటను అతడు అతిక్రమించుచుండెను. వైద్యులును సోదరశిష్యులును ఆరోగ్యమును కాపాడుకొమ్మని స్వామిజీని ప్రార్థించెడివారు. ఆయనయు వారిప్రార్థనను మన్నించుచుండెను. కాని ఆబాలునిమీది తల్లిప్రేమ ఒత్తిడిచేసినప్పుడు ఆయన తన ఆరోగ్యవిషయమును వారి ప్రార్థనలను మఱచి పోవుచుండును. ఆబాలునిగూర్చి స్వామిజీ అక్కఱతో విచారించి అతనికై వేచియుండెడివాడు. ఓపికపట్టలేక ఇటు అటు పచారు చేయుచు ఆబాలుడు వచ్చుచున్నాడా లేడా అని గుమ్మమువైపును వీధివైపును పరికించుచుండును. ఎవరు కనిపించినను ''ఆబాలుడు వచ్చినాడా? పాపము! ఏల వాని కీదినమింత యాలస్యము? చాలబలహీనుడుగ నున్నాడు. ఇప్పటివఱకును ఏమియు భుజింపలేదు. ఛీ, ఛీ- అంత పసివాడు! అంత బలహీనుడు! అంత పని!

స్వామీజీ చూచుకొనవలసిన ముఖ్యవిషయమే దేని యున్న తదేకతానముగ ఆయన అందు నిమగ్నుడై యుండును. ఆయనశక్తియుక్తు లన్నియు తదేకాభిముఖములుగ నుండును. ఈబాలుని విషయమునగూడ నంతే. ఏపనిలోగాని ఆయనకు ఎక్కువతక్కువ అను భేదభావము లేదు. ఉపన్యాసవేదికపై ఉద్రిక్త భావముతో ఉపన్యసించుట గాని పండితులతో ధ్యానవేదాంతవిషయముల చర్చించుటగాని ఒకయువకుని ఆహారవిషయమును చూచుకొనుటగాని — అన్నియు ఆయనకు సమానములే. అన్నింటను అదే మనస్సు! అదే ఏకాగ్రత! అదే లక్ష్యము, మానవుని యోగక్షేమములు!

స్వామిజిస్నానము అయినది, మడిబట్టలు కట్టుకొన్నారు. వండినఅన్నము చల్లబడుచున్నది. అందఱును ఆయనకై వేచియున్నారు. కాని ఆయనయేమో ఇటు అటు పచారుచేయుచున్నాడు. ప్రగాఢ భావోద్వేగము, మిక్కిలి ఆందోళన ఆయనయందు కనబడుచున్నది. పెదవులు కన్నులు ముఖమందలి కండరములు నాసిక ఇవన్నియు కదలుచు ముడుచుకొనుచు డెందమందలి తుపానును సూచించుచున్నవి. ఆ దృశ్యమును మీరే భావించిచూడుడు.

సకాలమునకు భోజనము చేయుడని అందఱును స్వామిజీని ప్రార్థించిరి. కాని ప్రస్తుతము ఆయనను చెనకగలసాహసము ఎవరికిని లేదు. స్వామీజీ భుజించుటకు ముందు తాము భుజించుటయు ఎవరికిని ఇష్టము లేదు. తన కత్యంత ప్రేమపాత్రుడైన వానికొఱకు స్వామిజీ కాచుకొనియున్నాడు. ఆత్రముతో ఆయనచూపులు మాటిమాటికిని వీధివైపు పర్వుచుండినవి. ఇది దివ్యశిశువైన గోపాలునకై మిక్కిలిఔత్సుక్యముతో ఎదురుచూచుచుండిన పురాణప్రసిద్ధురాలగు యశోదవైఖరిని తలంపించుచుండెను. వైష్ణవకవులు భక్తిగేయములను ఉద్రిక్తభావ కవితలను రచించుటలో నెల్లరను మించినవారు. వారి పవిత్రగేయములు అంతరార్థము మాకు ఈస్వామిజీనడవడిలో బోధపడినది.

లేవగనే ఆ బాలుడు పరుగున వచ్చెను. స్వామిజీ నెమ్మోము మరల మారిపోయెను. ఎడబాసియున్న బిడ్డను కలిసికొన్న తల్లి పొందు సంతృప్తియు సౌఖ్యమును అప్పుడు స్వామి నెమ్మోమున ప్రకాశించుచుండినవి. ఉత్కంఠయు ఆందోళనయు నున్న చోట ప్రేమోత్సాహముల పొంగు కననయ్యెను. నవ్వుచు ఆయన బాలుని "అబ్బాయి, ఎందు కింత ఆలస్యము, కార్యభారముచేతనే లే, నాకు తెలియును, కాని ప్రొద్దున ఏమేని అల్పాహారము భుజించితివా, చూడు. నేనింకను భుజింపలేదు. నీకై వేచియున్నాను. రా రా చేతులు కాళ్లు కడిగికొని పరుగున రమ్ము భోజనాలగదికి. ఇప్పటికే ఎంతో ఆలస్యమైనది. నాకు ఆరోగ్యము అంత బాగులేదనుట నీకు తెలిసినవిషయమే. సకాలమునకు భోజనము లేకున్న నా వ్యాధి వృద్ధి యగును. కాబట్టి కొంత ముందుగ వచ్చుటకు ప్రయత్నింపుము. కాని పాపము నీ వేమి చేయగలవు ? నీ కార్యభారముచే నీకు జాగగుచున్నది. అది నేనెఱిగిన విషయమే కదా."

ఆ బాలునినోట ఒక్క మాటయైనను వెలువడలేదు. స్వామివైపు అమాయికముగ చూపులను మాటికి మాటికి ప్రసరింపజేయుచుండెను. అతని మోమున మెత్తందనము లజ్జ కననగుచుండెను. ప్రార్థనాసూచకములగు అతని చూపులలో అతనిలో నిండి తొణకుచున్న మాటల కందని ఆనందము కననగుచుండెను. స్వామియు ఆయన వెంబడి ఆ బాలుడును ఇతరులును తమతమ పీటలపై కూర్చుండిరి. భుజించుచున్నంతసేపును స్వామిచూపులు ఆ బాలుని పైనే ఉండినవి. తనకు మంచివిగను రుచికరములుగను తోచిన పదార్థములను స్వామి తన పళ్లెమునుండి ఆ బాలునకిచ్చుచుండెను. నోరు మెదల్పలేని ఉద్రిక్తానందముతో బాలుడు స్వామి ఇచ్చినదానినెల్ల దేవామృతముగ భావించి భుజించుచుండెను. స్వామి తన పళ్లెమునుండి పదార్థములను ఆ బాలునకు ంప నందించుచుండెను. ఆయన తనకు కావలసినంతలో సగమైనను తాను తిన్నాడా అని సందేహము. దిక్కులేని పేదలకును బాలురకును సేవ చేయుటే స్వామిపని. ఆయన అవతారప్రయోజనమదే. అది ఉపలక్షకముగ నుండెను. బాలునిచేత తినిపించు నానందమున తాను తిను పని ఆయన మఱచిపోయినాడు. మౌనముగ భుజించుచున్న ఇతరులును స్వామి తా నేమియు భుజించుట లేదనియు భుజించుచున్న బాలునివైపు ప్రేమపూర్వకముగ జాగరూకతతోను సంతోషానందముతోను చూచుచుండుటను గుర్తించి పరమహృద్యమైన ఈ మాతృప్రేమదృశ్యమును చూచుచు వారును తమభోజనమును మఱచిపోయిరి. నడుమనడుమ "స్వామిజీ తా మేమియు భుజించుట లేదే. ఏదైన భుజింపుడు" అని ప్రార్థించుచుండిరి. కానీ ఆ ప్రార్థనను విను వా రెవరు ? స్వామికి ఆ బాలుడు దివ్యశిశువగు సాక్షాద్గోపాలుడే. స్వామి చేతులు నోటియొద్దకు కేవలము యంత్రరీతిగా కదలుచుండినవి. ఆ భోజనాలగది సైతము బ్రహ్మానందమునకు పరమనిర్వృతికి నిలయమాయెను.

నవభారతమార్గదర్శకుడు శ్రీ వివేకానందస్వామి

శ్రీ ఓగోటి ఆనందరాము, ఎమ్.ఏ., బి.ఎల్. గారు

అది అమెరికా దేశంలో ఒకమహానగరం. ఆమహానగరంలో ఒకరమ్యాహర్మ్యం. రాత్రి సమయముకాబట్టి ప్రకాశవిహీనముగాఉన్నది. అందులో ఒకగదిలోనుండి వెక్కి వెక్కి ఏడ్పు వినవస్తున్నది. అసమ్యడికి గృహిణి లేచి వడి వడిగా ఆవైపునకు వెళ్లినది. ఆమె తన అతిథి పాదములు తుడుచుకొనుచట్టాపై పొరాడడము గమనించి నిర్ఘాంతపోయినది.

''మీరు [illegible] శయ్యను విసర్జించి ఈ విధంగా నేలపై పొర్లాడుచూ దుఃఖిస్తున్నారే! నాఆతిథ్యములో ఏమైనా లోప మున్నదా? లేకున్న పీడకల ఏమైన వచ్చినదా?'' అని వినయముగా ప్రత్యుత్తరానికై నిరీక్షింప సాగినది.

''అమ్మా! మీరు దయతో ఏర్పాటుచేసిన మృదులతల్పముపై శయనించినవెంటనే నిర్భాగ్యులైన నాదేశీయుల దుఃస్థితి నాకండ్లముందు పొడకట్టినది. వారు పడకకొఱకై ఒకచాపను గాని, దిండుకొఱకై ఒక ఇటుకను గాని సంపాదింపలేకున్నారు. వారే నారక్తమాంసములు. వారీవిధంగా కష్టపడుచున్నప్పుడు నేను సుఖమైన పడకపై, ఎట్లు పరుండగలను? వారి దయనీయమైన స్థితి నామనసుకు ఎంతో ఆవేదన కలిగించినది'' అని ఆఅతిథి వాపోయినాడు.

స్వదేశీయులపై ఇంతటి వాత్సల్యాభిమానములు కల్గిన ఆమహనీయు డెవ్వరు? అతడే స్వామి వివేకానందుడు. నవభారతమార్గదర్శకుడు. భారతమాతృ పూజాఫలము. ముముక్షువులకు పెన్నిధి. జిజ్ఞాసువులకు కల్పవృక్షము దేశ భక్తులకు నాయకాగ్రణి.

రాజకీయనాయకులను, ఉన్నతోద్యోగులను మనము దేశభక్తు లని పొగడుదుము. కాని కేవలము పదవులు, నాయకత్వము, కీర్తి, దేశ భక్తికి చిహ్నములు కావు. నిజమైన దేశ భక్తికి బాహ్యాపటాటోప మనవసరము. అది మానసికమైనది. దాని లక్షణములు వివేకానందుని వద్దనే తెలుసుకొనవలెను.

దేశభక్తినిగూర్చి ఆయన ఏమని ఉద్ఘాటించినాడు? ''మీరు వ్యసనపడుచున్నారా? దేవతలు, ఋషులు కన్న సంతానములో లక్షలు, లక్షలుగా మూర్ఖులకు పొరుగు వారైనా రని మీరు ఆవేదనపడుచున్నారా? నేడు లక్షలాదిగా పస్తుపడియున్నా రని, యుగ యుగములుగా లక్షలకొద్ది పస్తుపడియున్నా రని మీరు వ్యాకులపడుచున్నారా? కారుమేఘమువలె అజ్ఞానము దేశమును ఆవరించిన దని మీరు వ్యసనపడుచున్నారా? అది మీకు వ్యాకులము కల్గించుచున్నదా? అది మిమ్ము నిద్రారహితులను చేయుచున్నదా? అది మీ నరములద్వారా మీరక్తమును చేరినదా? మీ హృదయస్పందనలో కలసినదా? అది మిమ్ములను దాదాపు పిచ్చివారిగా చేసినదా? దుఃఖము వినాశము అను ఏకైకభావమే మీకెప్పుడైన కల్గినదా? ఎప్పుడైన మీ కీర్తిని, మీ భార్యలను, మీబిడ్డలను, మీఆస్తిని తుదకు మీశరీరములను కూడ మరచినారా? మిమ్మది

దాదాపు పిచ్చివారినిగా చేసినదా? అదే నిజమైన దేశభక్తుడగుటకు మొదటిమెట్టు, మొట్టమొదటిమెట్టు

స్వామి అటువంటి దేశభక్తుడు. "నాదేశములో ఒకకుక్కకూడ ఆకలిగా ఉన్నంతవరకు, నేను స్వర్గమునకు పోవుటకుకూడ ఇష్టపడను" అని వచించిన మహామనీషి. "ప్రజలను నిర్లక్ష్యముచేయుట మన జాతీయదోషమని నేను భావించెదను. అదే మనపతనమునకు దారితీసినది" అన్నట్టి దృక్పథ మాయనకు కల్గినది. అందువలన దేశపురోభివృద్ధికై ఆయన అన్నిరంగములయందు సర్వతోముఖకృషి చేసినాడు.

ప్రప్రథమముగా దీనజనోద్ధరణకై ఆయన కొందఱు భారతీయధనికులసహాయ మర్థించినాడు. స్వార్థపరులైన ఆధనికు లా మాటలు పెడచెవిని బెట్టిరి. అందుచేత ఆయన తన ప్రయత్నములకు కావలసినసంపత్తిని అమెరికాలో చేకూర్చుకొనవలె నని అనుకొనెను. ఇంతలో చికాగోనగరములో నానామతసభాసమావేశము ఏర్పాటు చేయబడినది. ఒకే దెబ్బకు రెండు పిట్ట లన్నట్లు ఆసమావేశములో పాల్గొనుట ద్వారా వివేకానందుడు హిందూమతప్రచారమును, దీనజనోద్ధరణకార్యక్రమప్రారంభోత్సవమును సాధించెను. సభ మొదటి సమావేశముననే వివేకానందుని కీర్తి మిన్నందుకొనెను. అమెరికా అంతట ఒక్కరోజులో ఆయనపేరు మారుమ్రోగిపోయెను. "హైందవ ఝంఝామారుతము", "ఈశ్వరప్రేరిత వక్త" ఇత్యాదిగా ఆయన స్తుతింపబడెను. ఆయనప్రభావము అమెరికనులలో ఎంతగా వ్యాపించిన దనగా నానామతసభసమావేశములలో జనాకర్షణకొరకై ఆయన ఉపన్యాసమును కట్టకడపట ఏర్పాటు చేసెడివా రట!

అసభ పూర్తియైనతర్వాత స్వామి అమెరికాలోను తదితర పాశ్చాత్యదేశములలోను కొన్నిసంవత్సరములు పర్యటించినాడు. భారతీయచరిత్రను, సంస్కృతిని, వేదాంతమును పాశ్చాత్యులకు తెలియబఱచినాడు. ప్రాచీనభారతవైభవమును వారికి చాటినాడు. తాను మాత్రము వారిలోని గొప్పతనమును, మంచితనమును గ్రహించినాడు. కాని తనభారతీయతను, అకుంఠితదేశభక్తిని ఇసుమంతైనను కోల్పోవలేదు. పై పెచ్చు పెంపొందించుకొనెను. స్వామి భారతదేశమునకు పోవుటకు ముందు వారిశిష్యులొకరు ప్రశ్నించినాడుకదా– "స్వామీ, నాల్గు సంవత్సరములు మా దేశములసాహచర్యములో గడిపి, ఎంతో ప్రేమ, ఆదరము, గౌరవము పొందినారు. ఈదేశపు ఔన్నత్యమును, పురోభివృద్ధిని గమనించినారు. ఇవన్నియు అనుభవించిన తర్వాత అగాధమైన అజ్ఞానములో, అసహ్యకరమైన ఆచారవ్యవహారములలో మునిగియున్న భారతదేశమును మీ రెట్లు ప్రేమింతురు?" తక్షణమే స్వామి గంభీరముగా బదులుచెప్పినాడు. "నేను ప్రయాణమై వచ్చుటకు ముందు భారతదేశమును ప్రేమించినాను. ప్రస్తుతము భారతదేశపుధూళి సైతము నాకు పవిత్రమైనది. ప్రస్తుత మది పుణ్యభూమి. యాత్రాస్థలము. తీర్థము. ఆతురతతో నేను భారతదేశపు పునీతధూళిపై పొర్లాడుశుభదినమునకై ఎదురుచూచుచున్నాను"

ఈదేశప్రేమయే వివేకానందుని ప్రాభవమునకు మూలకారణము. ఎందఱో సన్న్యాసులు, ప్రవక్తలు జన్మించినారు, కీర్తిని పొంది.

నారు. కాని కొంతకాలముతర్వాత అనేకులు వారిని మఱచినారు. ఎందఱో జ్ఞానులు తమ ప్రాశస్త్యము వెల్లడించినారు. అది వారి మరణానంతరము మఱుగుపడినది. కాని వివేకానందుని దేశము మఱవలేదు. మఱవదు. అందుకు కారణ మాయనశుష్క వేదాంతి కాక పోవుటయే. ఆనాటి భారతదేశదుఃస్థితికి ఆయన చలించిపోయినాడు. "పాడిపాడిగా రాలుచున్నట్టి మట్టిగోడలతో, వెదురుబొంగుల అస్థిపంజరముతో శిథిలమైన పైకప్పులతో గుడిసెల గుంపులు కనపడుచున్నవి. కృశించిన పడుచువారు ముసలివారు చిరుగుబొంతలు ధరించిన దేహములతో ఇక్కడ అక్కడ తిరుగుచున్నారు. వారిముఖములలో శతాబ్దముల నాటి దారిద్ర్యము, గాఢనిరాశారేఖలు తాండవించుచున్నవి. ఆవులు, ఎద్దులు, దున్నపోతులు అన్నిచోట్ల ఉన్నవి. అయ్యో వాని కండ్లలో అదే దీనదృష్టి; అదే బలహీనదేహములు, దారిప్రక్కన ముఱుగుడు, పెంట పోగులు. ఇది ఈనాటి మన భారతదేశం!" అని వాపోయినాడు. దేశ సముద్ధరణమే తన ప్రథమకర్తవ్య మని తీర్మానించుకొనినాడు.

ఆయన సర్వసంగపరిత్యాగియైన పరివ్రాజకుడైనను దైనందినావసరములుకూడ తీరక అల్లాడుచున్న ప్రజలకు మతమునుగూర్చి భక్తినిగూర్చి బోధించుట వృథాప్రయాస యని గుర్తించినాడు. వారందఱు గాఢతమస్సులో తలమునుకలై యున్నారు. ఆతమస్సునుండి వారిని వెలికి తెచ్చుట తేలిక కాదు. వారిని సాత్త్వికులను చేయుట దుస్సాధ్యము. మొదట వారిని సామాన్యమానవులను చేయవలెను. తర్వాతనే వారు ఔన్నత్యము పొందగలరు. అందుకు మార్గము వారి దుఃస్థితిని తొలగించి, నిరాశను నిస్పృహను పరిహరించి, ఆహారవస్త్రములను కల్పించి, విద్యాబుద్ధులుగఱపి స్వయంశక్తిని పెంపొందించుటయే. కాబట్టి వివేకానందుడు నవభారతనిర్మాణమునకు పునాది వేసినాడు.

పాశ్చాత్యదేశములనుండి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత స్వామి బేలూరులో రామకృష్ణమఠమును, రామకృష్ణమిషనును స్థాపించెను. వాని ద్వారా సవ్యసాచివలె ఒకవైపు ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధికి, మఱొకవైపు భౌతికాభివృద్ధికి కృషిచేయసాగెను. ఆసంస్థలు త్వరితగతితో దేశమునందంతట విస్తరించినవి. ఖండాంతరములలోకూడ వ్యాపించినవి. అవి ఆధ్యాత్మిక కేంద్రములను నిర్వహించుట; బాలబాలికలకు యువతీయువకులకు విద్యాలయములు స్థాపించుట, నిర్భాగ్యజనులకు వైద్యసదుపాయములు చేయుట; కఱవుకాటకములు అగ్నిప్రమాదములు, వఱదలు మొదలగు ఈతిబాధలు సంభవించినప్పుడు ముందంజ వేసి బాధానివారణచేయుట — ఈవిధముగా
మైన ప్రజాసేవ చేయుచున్నవి. ఈసంస్థల స్థాపించుటయే స్వామి దేశమునకు కొనర్చిన మహోన్నతసేవ.

కాని ఆయన అంతటితో విశ్రమించలేదు. దేశపునర్నిర్మాణమునకు ముఖ్యావరోధము సాంఘికదురాచారము లని గ్రహించి వాటిని రూపుమాపుటకు కంకణము కట్టుకొనెను.

ప్రప్రథమముగా ఆయనదృష్టి అస్పృశ్యత వైపు మరలినది. హిందువులలో కొందఱు క్షీణించి, క్షీణించి, క్షీణించి మానవుడు చేరగల చివరిదశవఱకు రాగా, ఉన్నతవర్గీయులు కేవలము వారిని స్పృశించుటగాని, వారితో కూర్చుండుట కాని అశౌచమని భావించి ఆ

యభాగ్యులను ''దూర మపసర రే చండాల'' అని తిరస్కరించుచుండిరి. ఇది స్వామికి హృదయశల్యమైనది. మహోన్నతమైన మన హిందూమతమును మఱచి, సంస్కృతిని విస్మరించి కేవలము ''తాకవద్దు'' మతస్థులుగా మారిపోయినా మని, వంటయిల్లే దేవళముగా, వంటపాత్రలే దేవతలుగా ''తాకవద్దు''అన్నదే మతముగా హిందువులు దిగజాఱిపోయి రని ఆయన అంగలార్చెను. అస్పృశ్యత సిగ్గుచేటని, తరతరములుగా మనసోదరులైనవారిని దూరముగా నుంచుట తగ దని, సాటిహిందువులను దూరముగా నుంచి సాంఘికహక్కులకై వారు అన్యమతములు స్వీకరించునట్లు చేయుట పరమ మూర్ఖత్వ మని, అస్పృశ్యతను పాటించుట పిచ్చితన మని, అటువంటివా రున్న ప్రదేశములు పిచ్చాసుపత్రు లని స్వామి సవర్ణులకు నయమున భయమున ఆదురాచారము మానుడని బోధించెను. మనము మనచుట్టును ఉన్న వాటిని పూజింపవలెను; విరాట్ పూజయే తొలి నోము అని హితబోధ చేసెను. ఇంకను స్వామి యిట్లు ఘోషించెను :

* పరమదయాంతరాత్మకుని
బాహిరరూపము లిట్లు కన్పడెన్
బెరతలమందు రోయుదువె
విశ్వమయాత్మ? నభేదబుద్ధి నే
నరుఁడు సమస్తమున్ ద్రికర
ణంబులఁ బ్రేమకుఁ దావు చేయు నా
నరుడె మహేశ్వరున్ ద్రికర
ణంబులఁ గొల్చినవాఁడు చూడఁగన్.

* పద్యానువాదము విద్వాన్ శ్రీ బులుసు వేంకటేశ్వర్లు, ఎమ్.ఏ. గారిది.

కేవలము పురుషులే కాక స్త్రీలుకూడ ఉన్నతిపొందవలె నని స్వామి వక్కాణించినాడు. అనాదినుండి భారతనారీమణులు పురుషులకు దీటుగా విద్యావతులై యుండినారు. వేదకాలమునుండి గౌరవింపబడుచుండినారు. కాని ప్రస్తుతము వారు గౌరవహీనలైయుండుట ఆయనకు వ్యాకులత కల్గించినది. స్త్రీలను ''తుచ్ఛమైనపురుగులని'', ''నరకద్వారము''లని దూషించుట దోష మని పురుషులను హెచ్చరించినాడు. స్త్రీలు అభివృద్ధిపొందనిదే గృహము కాని, గ్రామము కాని, సంఘము కాని, దేశము కాని పురోభివృద్ధి చెందజాలదని వాదించుచు మన మూలపురుషుడైన మనువు ప్రజలకు

యత్ర నార్యస్తు పూజ్యన్తే
రమన్తే తత్ర దేవతాః
యత్రైతా స్తు నపూజ్యన్తే
సర్వా స్తత్రాఫలాః క్రియాః.

అని హితబోధ యొనర్చినట్లు జ్ఞప్తికి తెచ్చెను.

దురాచారనిర్మూలనతో పాటు సాంఘిక సమన్వయముకూడ దేశాభివృద్ధికి అవసరము. అందువలన స్వామి ప్రజలలో ఐకమత్యము కలిగించుటకై కృషి చేసెను. అనేకులు హిందువులైనను వర్గదృక్పథముతో, ప్రాంతీయ మూఢవిశ్వాసములలో మునిగియుండిరి. దురహంకారముతో తమతమవర్గములుమాత్రమే శ్రేష్ఠమైన వనియు, తమతమమూఢవిశ్వాసములు ప్రామాణికము లనియు వారిలో వారు పోరాడుకొనుచుండిరి. స్వకలహములు మనసును కలుషితము చేసి, ఆలోచనను పాడుపఱచి, దేహదార్ఢ్యమును తగ్గించి సంఘమునకు చేటు తెచ్చు నని గ్రహించిన స్వామి

మనపూర్వీకులు, మనస్మృతులు గర్హించిన కలహములను మాని, విరోధమును విసర్జించి పరస్పర సాహాయ్యముచేసికొను విశాలదృక్పథ మవలంబింపుడని హిందువులను హెచ్చరించెను. ''మనమందఱము—ద్వైతులు, అద్వైతులు, విశిష్టాద్వైతులు, పాశుపతులు. మొట్టమొదట హిందువులము. ఏవర్గమునకు చెందినప్పటికి కొన్ని సామాన్యలక్షణములు ఏకైకలక్ష్యముగా అనుభవసిద్ధిని కలవారము. భగవంతుని వివిధ నామములు ఒకేసర్వోత్కృష్టజీవిని తెలుపుచున్నవి. ఏకం సత్ విప్రా బహుధా వదన్తి-ఒకేవస్తువును ఋషులు వివిధనామధేయములతో పేర్కొనుచున్నారు. ద్వైతము, విశిష్టాద్వైతము, అద్వైతము అను మూడుమార్గములు విభిన్నమైనవి కావు. అవి ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధిలో వివిధదశలు......కర్మ, భక్తి, ధ్యానము, జ్ఞానము అన్నియు దాని (హిందూమత) ఆధ్యాత్మిక జీవితపథకములో సముచిత స్థానము కల్గియున్నవి. దానికర్మయోగము, భక్తియోగము, రాజయోగము, జ్ఞానయోగము ఆధ్యాత్మికజీవితపు సంపూర్ణచిత్రము'' అని ఉపన్యసించుచు ఆయన హిందువులలో ఐకమత్యము కల్గించెను.

అంతే కాక వివేకానందుడు దక్షిణభారత దేశీయులు ద్రావిడజాతీయు లని, వారు ఆర్యులైన ఉత్తరభారతీయులకు సంపూర్ణముగా విభిన్ను లని, దక్షిణభారతదేశములోని బ్రాహ్మణులు మాత్రమే ఉత్తరమునుండి వచ్చిన ఆర్యు లని కొందఱు ప్రచారము చేయు వాదమును ఖండించెను. ''ఇదిపూర్తిగా నిరాధారము.... భేద మెక్కడఉన్నది? కొంచెము భాషాభేదముమాత్రమే. సంస్కృతము మాట్లాడు బ్రాహ్మణులు దక్షిణభారతదేశమునకు వచ్చి ద్రావిడభాషను స్వీకరించిన ట్లయిన ఇతరకులములుకూడ ఉత్తరభారతదేశమునుండి వచ్చి ద్రావిడభాషలను స్వీకరించియుండవచ్చును. కాని వీరందఱు ఉత్తరమునుండి వచ్చిన ఆర్యులే. భారతదేశము సంపూర్ణముగా ఆర్యదేశమే. ఇంకేదియు కాదు'' అని స్వామి విభేదములను ఖండించి ఏకీకరణను ప్రోత్సహించెను.

ఐక్యమునకు ముఖ్యసాధనముభాష. యావద్భారతదేశమును రాజకీయముగా, సాంస్కృతికముగా, సాంఘికముగా ఐక్యపఱచుటకు ఒక సామాన్యభాష అవసరము. వివేకానందుడు సంస్కృతము ఈపాత్రను నిర్వహించ గలదని గుర్తించెను. తరతరములనుండి వేదములు, పురాణములు, ఇతిహాసములు, శాస్త్రములు సంస్కృతభాషలో రచింపబడిన గ్రంథముల ద్వారా వ్యాప్తి నొందినవి. అంతప్రాచీనము, అంతవిస్తృతము, అంతభాగ్యవంతము అయిన భాష వేఱొకటి లేదు. సంస్కృతపదముల శబ్దము మాత్రమే జాతికి గౌరవము, శక్తి, బలము ఇచ్చును. అది భారతీయసంస్కృతికి చిహ్నము. ఇందువలన విషయములు ప్రాంతీయభాషద్వారా తెలిసికొన్నప్పటికి, అదే సమయములో సంస్కృతభాషాపఠనము అవసరము. ముఖ్యముగా నిమ్నవర్గములవారిని ఉద్దేశించి ''మీపరిస్థితిని మెఱుగుపఱచుకొనుటకు ఒకేమార్గము సంస్కృతభాషాపఠనము'' అని వక్కాణించెను.

వివేకానందుడు తనఆశయసాధనకై విద్యావంతులలో మార్పు తేవలెనని గ్రహించినాడు. పాశ్చాత్య విద్యావిధానమువలన
వంతులలో పాశ్చాత్యవ్యామోహము ప్రబ

లమై పోయి స్వదేశ మన్నను, స్వమత మన్నను, స్వసంప్రదాయమన్నను వెగటుపుట్టినది. అగ్నికి ఆజ్యము తోడయినట్లు విదేశీయ మతప్రచారకులప్రభావమువలన వారిలో అనేకులకు మనమందఱము మూఢాచారపరాయణుల మన్న నమ్మకము కల్గినది. అది పోగొట్ట దలచి ఆయన మనమతము అశాస్త్రీయమైనది కా దనియు, శాస్త్రసమ్మతమైన దనియు, దాని కర్మశాసనము, దానిపరిత్యాగసిద్ధాంతము, దానివిశ్వపరిణామభావన, దానిమానవమనస్తత్వప్రావీణ్యము, దానిజ్ఞానసిద్ధాంతము, శుద్ధమునుగూర్చి దాని భావము, దానిమోక్షపథకము మొదలైనవన్నియు హిందూమతశాస్త్రీయతను తెలుపుచున్న వని ఉద్ఘాటించి విద్యావంతుల అపోహలు తొలగించెను.

స్వామివిద్యావిధానములోకూడ మార్పు రావలెనని సూచించెను. "విద్య మీ మెదడులో ఉంచబడి జీవితమంతయు జీర్ణము కాక కుళ్లిపోవు సమాచారము కాదు. జీవితనిర్మాణాత్మకమైన, మానవతాకరమైన, శీలకారకమైన భావములను మనము జీర్ణముచేసికొనవలెను". అందుకు కేవలము పాశ్చాత్యవిద్య పనికి రాదు. ఆయన ఉద్దేశ్యములో ఆదర్శవిద్య ఆధ్యాత్మికఐహికవిషయముల సమన్వయమై దేశీయులచేతులలో జాతీయమార్గములో జాతీయపద్ధతులద్వారా బోధింపబడవలెను. శ్రీరామకృష్ణమిషను యాజమాన్యమున నున్న అనేకవిద్యాలయములలో లక్షలాది బాలబాలికలు, యువతీయువకులు ఇట్టి ఆదర్శవిద్యను పొందుట ముదావహము. దేశీయపురోభివృద్ధికారకము.

దేశపునర్నిర్మాణములో యువకులే ముఖ్యపాత్రను నిర్వహించవలెను కనుక స్వామి దృష్టి ఎల్లప్పుడు వారిపై నిమగ్నమై యుండెడిది. అవకాశ మున్నప్పుడెల్ల ఆయన వారిలో దేశప్రేమ, దైవభక్తి, ప్రజాసేవ పెంపొందించుటకై ఉత్సాహాలూరించు ఉపన్యాసము లిచ్చెను. "మనకు కావలసినది రక్తములో చేవ, నరములలో శక్తి, ఇనుపకండరములు, ఉక్కునరములు. మెత్తగా బుడబుడనుండు ఆలోచనలు కాదు. యువకులకు మన స్మృతులసత్యమును స్వదేశములోను పరదేశములలోను బోధించుటకై తగిన శిక్షణ ఇచ్చు సంస్థలను భారతదేశములో స్థాపించుట నా ప్రణాళిక. మనుష్యులు, మనుష్యులు, మనుష్యులు. వీరే కావలెను. మిగిలినవన్నియు సిద్ధమగును. కాని శక్తివంతమైన, బార్ధ్వవంతులైన విశ్వాసపూరితులైన మనుష్యులు - నరనరములలో నమ్మకమునిండినవారు కావలెను. అటువంటివారు నూఱుమం దున్న చాలును. ప్రపంచము తలక్రిందు లగును... ......బానిసగా నుండుట విడిచిపెట్టుము. రాబోవు ఏబదిసంవత్సరములవఱకు- ఈమహనీయభారతమాత, ఇదే మనశ్రుతిగా ఉండవలెను. అంతవఱకు మనమనస్సులనుండి తదితరవ్యర్థదేవతలు మాయమై పోనిమ్ము" అని యువకుల నాయన ఉత్తేజితులను చేసెను. మద్రాసువిద్యార్థులు గుఱ్ఱములను విప్పి వేసి స్వామిరథమును స్వయముగా లాగి రన్న వారిపై ఆయనప్రభావ మెంతటి గురుతరమైనదో తేటతెల్ల మగుచున్నది.

ఇటువంటి మహనీయుడు పిన్నవయసులో మరణించుట భారతమాతకు తీరనిగర్భశోకము. కాని ఏడుసంవత్సరములలో ఆయన అసమాన కౌశల్యముతో భారతపునర్నిర్మాణమునకు పునాది వేసి భారతాంబ కెనలేని సంతోషము

కల్గించెను. ప్రతిరంగములోను పురోభివృద్ధి సాధించుటకు ప్రణాళికలు వేసెను. ఇంతటి దేశభక్తుడు స్వాతంత్ర్యసమరమునే ఎందుకు ప్రారంభింపలే దన్న సందేహము కొందఱికి కల్గవచ్చును. కాని స్వాతంత్ర్యము సాధించుటకు ముందు కొంతప్రారంభ కార్యక్రమము నిర్వహించవలెను. నిద్రాణమైయున్న దేశమును చైతన్యవంతము చేయవలెను. ప్రజలను కార్యోన్ముఖుల గావింపవలెను. అప్పటికి గాని వారు స్వారాజ్యోద్యమములో పాల్గొనుటకు సిద్ధము కారు. అందుచేత స్వామి ప్రారంభ ప్రయత్నములలో నిమగ్నుడై యుండెను. పైగా తాను నలువదిఏళ్లవఱకు జీవింప నని తెలిసికొన్న ఆమహాశయుడు తనజీవితకాలమున సాధింపగలకార్యములనే ప్రారంభించుట సముచిత మని తలపోసి దురాచారనిర్మూలన, విద్యాసంస్కరణ, దేశైకమత్యము మొదలైనవాటికొరకు ప్రయత్నించి కృతకృత్యు డయ్యెను. ఆవిధముగ సకలరంగములలో కృషిసల్పినవారు సమకాలీనభారతీయులలో మృగ్యులు. అందువల్లనే వివేకానందస్వామి నవభారతమార్గదర్శకుడు. నవభారతనిర్మాతలలో ప్రప్రథముడు.

ఈనాడు పవిత్రభారతదేశమును వినీల యుద్ధమేఘములు ఆవరించుచున్నవి ప్రజలు భయభ్రాంతు లగుచున్నారు. నాయకులలో కొందఱు "మనము ఆదేశముతో చేరిపోవలెను. ఈదేశముస్నేహము ఎట్లైన సంపాదింపవలెను" అని వాదించుచున్నారు. కాని స్వయంశక్తితో విజయము సాధింపగల మను ఆత్మవిశ్వాసము మన కుండవలెను. భారతమాతయన్న భక్తి, సోదరభారతీయు లన్న ప్రేమ, స్వాభిమానము, క్రమశిక్షణ ఇట్టి విపత్కరపరిస్థితిలో అత్యావసరము. అవన్నియు వివేకానందశంఖారావశ్రవణ మాత్రముననే కల్గును—

"ఓధీరుడా, ధైర్యము తెచ్చుకొనుము. నీవు భారతీయుడైనందుకు గర్వించి, సగర్వముగా 'నేను భారతీయుడను, ప్రతిభారతీయుడు నాసోదరుడు. భారతీయుడే నాజీవితము. భారతీయ దేవీదేవతలే నాదేవుడు. భారతీయ సంఘము నాపసితనపు ఊయల, యౌవనపు ఆనందవనము, వృద్ధాప్యపుపవిత్రస్వర్గము, వారణాసి' అని ఉద్ఘాటింపుము. సోదరా ప్రకటింపుము: 'భారతభూమి నా ఉత్తమోత్తమ స్వర్గము. భారతదేశక్షేమమే నాక్షేమము".

రా జ హం స ని పు ణ రా మ కృ ష్ణ !

ఏకశయ్యనుండు నిల్లాలి నేమరి యిహాపరసుఖభేద మెంచుకొంచు
మోగనిద్ర గన్న యోగీంద్ర, ప్రణతులు రాజహంస నిపుణ రామకృష్ణ ॥
ఎవనియందు డిందు నీహాప్రపంచంబు శవమునందుఁబోలె శాశ్వతముగ
నతఁడు మానవోత్తమాధికారము నొందు రాజహంస నిపుణ రామకృష్ణ ॥
విరులచుట్టుఁ దిరుగు భృంగంబు రొదసేయు పువ్వుఁదేనె గొంచు మూక మౌను
దత్త్వవేత్తయైనఁ దర్కంబు లుండవు రాజహంస నిపుణ రామకృష్ణ

-శ్రీ దెందులూరి గోపాలకృష్ణగారు

శ్రీ రామకృష్ణానందస్వామి - దక్షిణభారతమున రామకృష్ణ వేదాంతోద్యమము

మాధవ బ్రహ్మచారి

మదరాసు రామకృష్ణమఠమిషనుల ప్రథమా ధ్యక్షుడైన రామకృష్ణానందస్వామి ఈసంప్ర దాయమువారికెల్ల అవిస్మరణీయశక్తిరూపుడు. శ్రీ రామకృష్ణదేవుని ప్రత్యక్షశిష్యులలో నొకడు, ఈ ఉద్యమమునకు మూలస్తంభము లలోనొకడు. శ్రీవివేకానందస్వామి జన్మించిన 1863-వ సంవత్సరమందే ఈయనయు జన్మించి నాడు కాబట్టి ఈయన శతతమజయంతి జూలై నెల 19-వ తేదీనాడు వచ్చును.

ప్రగతిశీలమైన ఆధ్యాత్మికశక్తి శ్రీరామ కృష్ణునిలో రూపుదాల్చినది. ఫ్రెంచి సహృద యుడు రోమైరోలాం చెప్పినట్లు "ముప్పదికోట్ల ప్రజల రెండువేలేండ్ల ఆధ్యాత్మికజీవితము శ్రీ రామకృష్ణునిలో పరిపూర్తి నొందినది. శ్రీ రామకృష్ణుని సాక్షాత్కారముల అనుభవా మృతమును ఈయిరువదవ శతాబ్దప్రపంచమున కందజేసి వారి ఆధ్యాత్మికక్షుత్తును తీర్చినవారు ఆయనశిష్యులు. ఆసందేశామృతమును దక్షిణ భారతమున కందజేసినవాడు శ్రీరామకృష్ణా నందస్వామి.

హుగ్లీజిల్లాలో మాయాల్ ఇచ్ఛాపూర్ అను గ్రామమున ఈశ్వరచంద్రచక్రవర్తి అనెడి తాంత్రికసాధకునకు జ్యేష్ఠకుమారుడు రామ కృష్ణానందుడు. ఇతని పూర్వాశ్రమనామ ధేయము శశిభూషణుడు. సనాతనాచారనిష్ఠ గల ఆవరణములో ఎదిగినవా డితడు. జన్మ చేత ఇతడు శాక్తుడే అయినను చిత్తవృత్తిచేత వైష్ణవుడు. శ్రీగౌరాంగుని జీవితోపదేశ ప్రభావములకు లోనై ఇతడు సదా శాకాహారి గనే యుండెను. ఇతని ఆధ్యాత్మికజీవితములోని ముఖ్యాంశములు - గురుప్రపత్తి, గురుసేవ___ "మానవునిలోని మానవుడు తన్ను చూపు కొన్నప్పుడు అత డన్ని విధములైన ఘోర కార్యములను జేయును. మానవునిలో దేవుడు తన్ను చూపుకొన్నప్పుడు అతడు మంచివా డగును, పవిత్రు డగును, ధార్మికుడగును___" అనెడి ఈ మొదలైన ఆయన బోధనలు అతని ధార్మికవైఖరిని వ్యక్తపఱచును. తానుభక్తుడే ఐనను జ్ఞానకర్మయోగమార్గములందు ఆదరము కలిగియే యుండెను. అంతేకాదు, జ్ఞానకర్మ యోగసూత్రములకు లక్ష్యపరిపూర్తి అతని యందే కలిగెను. ఆయన చెప్పినాడు: "మోక్ష మనగా స్వర్గమునకు పోవుటకాదు. నీవు విశిష్టా ద్వైతివేని భగవంతుని పుత్రుడ వనియు అద్వైతివేని భగవంతునితో అభిన్నుడవనియు సాక్షాత్కరించుకొనుటే మోక్షము. ఈ రెం డనుభవములును ఒక్కటే, అభిన్నములే.

౨చి గల అతని ఆత్మ శైశవమునుండియు దేవునకై తహతహలాడినది. 1883 లో శ్రీరామకృష్ణునితో సమాగమము కలిగినప్పుడే అతని ఈ ఆకలి తీరినది. ప్రథమదర్శనమప్పుడే గురుశిష్యు లొకరొకరిని అర్థము చేసికొనిరి. సుదృఢప్రేమపాశబద్ధులైరి. శశి తన్ను గురుచరణములకు పూర్తిగా అర్పించుకొనెను. ఇందుంగూర్చి చెప్పుచు గురుదేవుని గృహస్థశిష్యులలో నొకడైన శ్రీ రామచంద్రదత్త ఇట్లనెను: "శ్రీరామకృష్ణదేవుని ఆశ్రయించిన వా రందఱును ఏదో ఒక ప్రయోజనమును కోరియే ఆశ్రయించిరి. 'నే నెట్లు రక్షింపబడుదును' 'ఆధ్యాత్మికజీవితమున నే నెట్లు పురోగమింతును' అని ఈరీతి వా రడుగుచుందురు—అట్టి ప్రయోజనాపేక్ష శశికి లేదు. తన ఆత్మను పరిపూర్ణముగ గురుదేవునకు అర్పించుకుని నిస్వార్థసేవాధర్మమును ఆయనయొద్దనుండి నేర్చుకొనెను. ఆధర్మానుష్ఠానము చేతనే ఆయనకు నిరుపమానధన్యత సిద్ధించినది పరమానందకర గురుదేవుని సన్నిధానములో సంవత్సరములు గడిచి పోయినవి.

గురుదేవుడు వ్యాధిగ్రస్తుడైనప్పుడు శశి చదువుకు స్వస్తిచెప్పి గురుదేవునికి పరిచర్య చేయుటకు పరుగున వచ్చెను. అతని గురుభక్తియు గురుసేవయు మిక్కిలి అపూర్వములైనందు చేతనే శ్రీరామకృష్ణుని మహాసమాధికనంతరము యువశిష్యులు సన్న్యాసదీక్షను స్వీకరించినప్పుడు శ్రీవివేకానందస్వామి శశి మహారాజుకు రామకృష్ణానందుడను పేరు పెట్టెను.

బరానగరమున నొక బాడుగింట శ్రీరామకృష్ణుని శిష్యులు కూడిరి. అప్పుడు శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి గురుదేవుని అస్థికల పరిరక్షణమునకును సోదరశిష్యులపరిచర్యకును సర్వాత్మనా త న్నర్పించుకొనెను. మఠమునకు దినములు గడవని ఆకష్టకాలములో దాని పోషణకై అతడు కొన్ని నెలలు ఒక హైస్కూలులో ఉపాధ్యాయుడుగ కూడ పనిచేసెను. దానిని గూర్చి శ్రీవివేకానందస్వామి ఇట్లనెను: "అహో, శశియందు లక్ష్యాభినివేశము ఎంతగా కనిపించెడిది! మాకు అతడే తల్లి. మేము వేకువను మూడుగంటలకు నిద్రలేచెడి వారము, పూజామందిరమున జపధ్యానములకై కూర్చుండెడివారము. సాయంకాలము నాలుగైదుగంటలవఱకు ధ్యానము సాగిన దినములు కూడ కలవు. మాకు భోజనముపెట్టుటకై శశి వేచియుండెడివాడు. ఆవశ్యకమగుచో ధ్యానమునుండి మమ్ము బలాత్కారముగ లాగివేసెడివాడు. అప్పుడు ఈలోకము ఉన్నదో లేదో, ఎవడు లక్ష్యపెట్టినాడు".

తర్వాత యువసన్న్యాసుల కందఱికిని పర్యటనతృష్ణ కలిగినప్పుడు గురుదేవుని అస్థికల పూజనుండి కదలకుండు నిశ్చయము రామకృష్ణానందస్వామికి మాత్రమే యుండెను. ఆయనకు అన్నియాత్రలకంటెను గురుపాదసేవయే అధికోదాత్తతావహము. ఉన్నతికరము. సోదరశిష్యులు ఎక్కడెక్కడ అల్లాడుచుండినను మఠములోని రామకృష్ణానందుని సన్నిధానము వారి నట కాకర్షించెడిది. "శశియే లేకుండిన మఠములో మా జీవితమే అసాధ్యముగ నుండెడిది—" అని శ్రీవివేకానందస్వామి ఒకప్పుడు చెప్పెను.

పాశ్చాత్యదేశములనుండి మరలివచ్చిన వివేకానందస్వామిని మద్రాసుభక్తులు "ఇచట

నొక ఆధ్యాత్మిక కేంద్రమును ప్రారంభింపు'' మని ప్రార్థింపగా ఆయన మనసునకు తటాలున స్ఫురించిన వ్యక్తి రామకృష్ణానందస్వామి. ఏల యన సనాతాచారనిష్ఠ దక్షిణభారత దేశమున కలంకార మగునేని శ్రీరామకృష్ణానంద స్వామి సనాతనాచారనిష్ఠకే అలంకారమైన వాడని ఆయన యెఱుగును. కావున ''దక్షిణ భారతమున అత్యంతాచారనిష్ఠులను మించిన నిష్ఠగలవాడును భగవద్ధ్యానపూజలలో అద్వి తీయుడును అనతిక్రాంతుడు నగు నొకనిని మీా యొద్దకు పంపెదను'' అనెను. గురుదేవుని అస్థి కలపర్యవేక్షణను మాని కల్కత్తాకైనను పోని రామకృష్ణానందుడు మదరాసుకు పొమ్మనెడి వివేకానందునాజ్ఞను శిరసావహించి శ్రీరామ కృష్ణుని చిత్రపటమొక్కటే తన ధనముగ 1897 మార్చి నెలలో మదరాసుకు వచ్చి చేరెను.

మదరాసులో స్వామి మొదట 'ఫ్లోరా కాలేజి'లో నుండెను, తర్వాత శ్రీవివేకా నందస్వామివాసముచే పవి 'ఐస్హౌసు'కు మాఱెను. గురుదేవుని గుడియే కేంద్రస్థాన ముగా, స్వామి కార్యక్రమములు సాగెడివి. ఆయన ఆరాధించుచున్నప్పుడు ఆ ఆరాధనము వేల్పులకు సైతము దర్శనీయము చూచు చుండుభక్తులు తద్భక్తిచే అత్యంతము ముగ్ధులై తాము భక్తివేగితు లయ్యెడివారు.

ఐస్హౌసు శ్రీ బిలిగిరి అయ్యంగారిది. ఆయన మరణించినపిమ్మట అది ఏలమువేయబడెను. స్వామి కొంతపైకము పోగుచేసి 1907 లో మైలాపూరు బ్రాడీసురోడ్డులో నొకయిల్లు కట్టుకొని అచ్చటికి చేరెను. కాని అది పగులు వాఱినది, అందుండుట అపాయకర మయ్యెను. రామకృష్ణానందస్వామి ఎన్నో కష్టములకు పా లయ్యెను. ఆనాటి ఆయన తపఃఫలముగనే ఇప్పటి మఠభవననిర్మాణము 1917 లో పూర్తి అయ్యెను.

ప్రారంభదినములలో స్వామి చాలకష్ట ములు పడెను. తనకు తానే వంటవాడుగా సేవకుడుగా ఉండుచు, ఉపన్యాసములు పాఠ బోధనములు మున్నగువాని ద్వారా నగర వివిధభాగములలో వేదాంతకార్యక్రమమును సాగించుచుండెను. ఎంతో దూరము నడచి పోవలసియు వచ్చెడిది. కాని తనకే శక్యమగు ధైర్యశాంతములతో ఆకష్టముల నాయన ఓర్చుకొనెను. తనఆత్మను భగవంతునిలో లీనమొనర్చుకొని అత డాచిక్కుల నెదుర్కొ నెను. ''హృదయమున పరిపూర్ణవైరాగ్య ముతో మీారు పనిసాగింతురేని, మీాకు దుః ఖము గల్గదు. లోకములో మీారు పనిచేయ గోరుదురేని, ఈమార్గము ననుసరించిననే కర్మ శృంఖలల త్రెంచుకొనగలరు'' అనుట ఆయన ఉపదేశము. పాఠమును వినుట కెవ్వరును రాకున్నను, అంతసేపును దానిని మననము చేయుచు ఆయన అచ్చటనే ఉండెడువాడు. ''నేను వచ్చినది విద్యను నాకు బోధపడజేసి కొనుటకే'' అనెడివాడు. అచిర కాలములో ఆయన పాఠములును ఉపన్యాసములును జన ప్రీతిని చూరగొన్నవి. మహాదరముతో ఆ సమాగమములను స్మరించుచుండు వా రిప్పు డును కలరు. సోదరి దేవమాత తన గ్రంథ ములో ఇట్లు వ్రాసియున్నది. ''శ్రీరామ కృష్ణానందస్వామి మఠపవిత్రత నెవరిని మఱువ నీయదు. అవిచారితముగ ఎవడేని మఠములో వార్తాపత్రికను చదువబూనిన 'దాని నావల

పెట్టవోయి, వేదెచ్చటనైన చదువుకో దగిన దది, ఇది భగవద్ధ్యానముచేయవలసినచోటు' అని మందలింపగా నేను కొన్నితూర్లు విని యున్నాను''.

వేదాంతప్రచారాభినివేశము చాల గలవాడు స్వామి. మద్రాసులో మైలాపూరు తిరువల్లిక్కేణి చింతాద్రిపేట టంకసాల మున్నగుప్రాంతాలకును, వెలుపల వానియంబాడి అరశంపట్టి కృష్ణగిరి బరూరు తిరునల్వేలి ధర్మపురి మచిలీపట్టణము మున్నగుచోట్లకును ఆయన ఉపన్యాసాదికములు వ్యాపించినవి. వేదాంతకార్యక్రమమును శాశ్వతముగ సాగించుచుండుటకై ఆయన కొన్నిచోట్ల వివేకానందసంఘములు నేర్పఱచినాడు.

1905 ఫిబ్రవరినెలలో రామకృష్ణానంద స్వామి ప్రారంభించిన విద్యార్థులవిడిది (స్టూడెంట్సుహోము) దీనమానవులపట్ల స్వామి కుండిన కృపను ఇప్పటికిని స్మరింపజేయునదై యున్నది.

మదరాసుననే కాక దక్షిణభారతమున పెక్కుచోట్లలోను, సింహళమందును రంగూనునందును, మలయాయందును, కేంద్రముల నాయన ప్రారంభించినాడు.

ఆంగ్లములోను వంగభాషలోను ఆయన పెక్కు గ్రంథములు రచించినాడు. ఆయన బెంగాలీలో వ్రాసిన ''శ్రీరామానుజుని జీవిత చరిత్రము'' ఉత్తరభారతమున ఆ ఆచార్యుని జీవితచరిత్రమును జనప్రీతికరముగ చేసినది.

మాతృశ్రీయు శ్రీబ్రహ్మానందస్వామియు వచ్చి దక్షిణభారతదేశమునకు ధన్యత గల్గింపవలెననెడి శ్రీరామకృష్ణానందుని కోర్కె 1911 లో నెఱవేఱినది.

నిర్విరామ దుర్వహకార్యనిర్వహణముచే ఆయన ఆరోగ్యము చెడి, క్షయవ్యాధి పైకొని, 1911 ఆగస్టులో మహాసమాధి నొందించినది.

గురుభక్తికిని ప్రజాసేవకును 'ఆత్మనో మోక్షార్థమ్ జగద్ధితాయ చ' అను ఆదర్శమునకును మహోజ్జ్వల లక్ష్యము శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి జీవితచరిత్రము.

సీ॥ అఖిలదేశమ్ముల కార్షేయపద్ధతుల్ బలికినా వమృతమ్ము చిలికినావు
వేదమతమ్మెయుర్వికి ధ్యేయమౌనని చాటినా విచ్చను దాటినావు
రామకృష్ణ పదాబ్జ రజము భక్తిమతాన ముట్టినావు జగమ్ము మెట్టినావు
గురుదేవు వాక్యముల్ కోకొల్లలుగ వినఁజాలినా వానంద మేలినావు.

గీ॥ సర్వమతపరిషత్ప్రవేశమ్మునంది మించినావు, జగమ్ము లూరించినావు
దైవదత్త మహావక్తృతాపటిష్ఠ, శ్రీవివేకయతీంద్ర, నిర్జితమహేంద్ర.

సీ॥ వేదాంతవీథిలో విరివిగా దిరుగాడి 'పంజాబు మెయి'లట్లు బర్వినావు
నిజగురునాజ్ఞలన్నియు దెల్ప భక్తుల మంచి 'హైరోడ్డు' ద్రొక్కించినావు
సలలితోపన్యాసములనిచ్చి 'వాటరు ఫాల్సు' ధాటిని క్రిందుపఱచినావు
ఉన్నతాదర్శమ్ము లన్నిరూపించి 'హిందూయిజమ్ము'ను దులఁదూఁచినావు.

గీ॥ సునిశితాజేయ భవదీయజనవిధేయభాగధేయ మహీయసంపత్ప్రశాంత
'లైటుహౌసు' ను కొనగోట మీటినావు శ్రీవివేకమునీంద్ర, నిర్జితఫణీంద్ర.

శ్రీనారునాగార్యజీ

వార్తలు, విశేషాలు

శ్రీవివేకానందస్వామి శతతమజయంతి మహోత్సవములు

ఆసాన్సాలులో

రామకృష్ణమిషను ఆశ్రమ భవనమున ఏప్రిలు 11-వ తేదీ నుండి 30-వ తేదీ వఱకు ఇరవై దినముల కార్యక్రమము నిర్వర్తితమైనది. ముఖ్యాంశములు: (1) 12-వ తేదీ నాడు ముఖ్యవీథులలో ఊరేగింపు. (2) పెద్దస్వాములును పౌరమహాజనులును స్వామిజీ జీవితోపదేశములగూర్చి కావించిన ఉపన్యాసములు. (3) వస్తుప్రదర్శనము: మృత్ప్రతిమలద్వారా స్వామిజీ జీవితచరిత చిత్రణము. (4) సుప్రసిద్ధ ఆకాశవాణికళాకారులచేత భజన. (5) బేలీ కీర్తనసమర్పణము. (6) రామాయణ గేయములగానము. (7) దేహవ్యాయామాద్భుత ప్రదర్శనము. (8) స్వామిజీ అను నాటక ప్రదర్శనము. (9) స్వామిజీ జీవితమునుగూర్చి చర్చలు.

షిల్లాంగులో

ఎనిమిది దినముల కార్యక్రమము నిర్వర్తితమైనది. మే 5, 1963 ప్రారంభదినము. వేదపారాయణము ఊరేగింపు పౌరసభ. అస్సాముగవర్నరుగారగు వరిష్ఠ శ్రీ విష్ణుసహాయ్ సభకు అధ్యక్షత వహించిరి. ఉపన్యసించినవారు శ్రీరంగనాథానందస్వామియు, ప్రణవాత్మానందస్వామియు. మే 6 పౌరసభ మాజిక్ లాంతరు ఉపన్యాసము. మే 7 మహిళలదినము. మే 8. 1901 లో స్వామిజీ షిల్లాంగుకు విచ్చేసి బసచేసినందుకు స్మారకముగ ఒకఫలకమును ఆవిష్కరించుట — పౌరమహాశయుల ఉపన్యాసములు, శ్రీరంగనాథానందస్వాముల ఉపన్యాసము. ప్రాంతీయ కళాకారుల గానసేవ. మే 9. శిశువులదినము. వివేకానందలీలాగీతిగానము. మే 10. భక్తిగేయావళి. మే 11. విద్యార్థులదినము. మే12. పౌరమహాసభ. ప్రముఖుల ఉపన్యాసములు.

శ్రీవివేకానందస్వామి శతతమజయంతి మహోత్సవముల కమిటీ - బర్మా

శతతమజయంతి మహోత్సవప్రారంభము

ఈకమిటీవారి ఆధ్వర్యమున జనవరి 17-వ తేదీ మొదలు 25 వ తేదీవఱకు శతతమజయంతి మహోత్సవములకు ప్రారంభము కావింపబడినది. "రామకృష్ణమిషను స్రొసైటీ వారిగుడి, 230 బొటాటాంగ్ - పగోడారోడ్, రంగూను—"లో ప్రాతఃపూజతో కార్యక్రమమారంభమైనది. ప్రొద్దున 7-30 నుండి 9-40 వఱకు గొప్పనగరోత్సవము జరిగినది. అందు పాల్గొన్నవారు దాదాపు ఒక మైలు పొడవుగా బారులుతీరిరి. గుఱ్ఱములపై మోటారు కార్లపై ఊరేగిన ప్రజల సంఖ్య 5000 కంటె ఎక్కువే. యుద్ధానంతరము రంగూనులో ఇంతపెద్ద ఊరేగింపు నెఱుగమన్నారు. రామకృష్ణమిషను సొసైటీభవనమునుండి సేవాశ్రమమువఱకు ఊరేగింపుసాగినది. గుడిలో

ప్రత్యేకపూజ వేదపారాయణము ధమ్మపద, శ్రీవివేకానందజీవితగ్రంథపారాయణములుజరిగినవి. ఉత్సవమునకు హాజరై ప్రసాదమును స్వీకరించినప్రజలసంఖ్య దాదాపు 5 లక్షలు. సాయంకాలము 5 గంటలప్పుడు సొసైటీ హాలులో పౌరసభ సమావేశమైనది. తిరి – ప్యాంచియు – చిత్ – తౌంగ్‌గారు సదస్యులకు స్వాగతము పల్కిరి. సభలో దాదాపు రెండువందలమంది బౌద్ధభిక్షువు లుండిరి. హిందువులసమావేశమునకు బౌద్ధులు ఇంతమంది వచ్చుటకు ఇదే మొద లట. సభాధ్యక్షులైన సయాదాపూజ్యశ్రీ అగ్గా మహాపండిత యు. వై. లు. వున్‌గారు శతవార్షికోత్సవమునకు ప్రారంభ మంగళము కావించినారు. కార్యదర్శి ఆత్మస్థానందస్వామి శ్రీరామకృష్ణ సర్వమతాధ్యక్షులైన శ్రీమన్మాధవానందస్వాముల సందేశమును చదివినారు. సాయంపూజానంతరము మరలకూడిన భక్తసదస్సులో శ్రీ ఆత్మస్థానందస్వామి ఇంగ్లీషులో ధాటీమండితముగ ఉపన్యసించిరి. సమావిష్టులైన 700 భక్తమహాజనులకు ప్రసాద మీయబడినది. 18 వ తేదీ నాడు తెరపై కొన్ని చలనచిత్రములు చూపబడినవి. 19 వ తేదీనాడు శ్రీస్వాహానంద స్వామి కర్మయోగమునుగూర్చి ఉపన్యసించినారు. 20–వ తేదీనాడు పగలు 11-30 నుండి 2-30 వఱకు సుమారు 4,000 మందికి సమగ్రమైన విందు చేయబడినది. 22–వ తేదీ నాడు అషిన్ ఒఖాటాగారు ఆంగ్లములోను బర్మీసుభాషలోను శ్రీవివేకానందస్వామి జీవిత సందేశములనుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. 25–వ తేదీనాడు సాయంకాలము అన్నివర్గాలవిద్వాంసుల సంగీతసేవ జరిగినది. ఫిబ్రవరి 3–వ తేదీ నాడు ణసంకీర్తనము జరిగినది. ఇట్లు విభవోత్తరములైన కార్యక్రమములు ఈసంవత్సరముపొడుగునను జరుగుచుండును. నివేదికలు అప్పు డప్పుడు పత్రికలలో వెలువడుచుండును.

శ్రీ రామకృష్ణమఠ ధర్మవైద్యశాల, మైలాపూరు

1962-63 నివేదిక

ఈధర్మవైద్యశాల ప్రజాసేవను నిర్వహిస్తూ 37 సంవత్సరాలు పూర్తిచేసింది. ఈసంవత్సరం ఇక్కడ వైద్యసాహాయ్యం పొందిన వారి సంఖ్య 1,55,037.

నేత్ర శాఖ - క్రొత్తరోగులు 2454, ప్రాతరోగులు 8,176. మొత్తము 10,630. శస్త్రచికిత్సపొందినవారు 85. కిరణవక్రీకరణ చికిత్స పొందినవారు 291.

శ్రోత్ర ఘ్రాణ కంఠ శాఖ—ప్రాతరోగులు 8115, క్రొత్తరోగులు 4,488. మొత్తం 12,603. గవదకాయచికిత్స 61.

దంతశాఖ - వివిధ చికిత్సల పొందినవారి మొత్తం 7,689.

ఎక్స్‌రేశాఖ - చిత్రములు తీయించుకున్నవారు 666. పరిశోధనశాఖలో పరీక్షింపబడిన దినుసులు మొత్తం 1,223. 1,53,953 మంది పోషణచాలని స్త్రీలకు బిడ్డలకు పాలు పంచిపెట్టబడినది. 6,356 గురు వ్యాధిగ్రస్త శిశువులకు మందుపాలు పంచిపెట్టబడినది. చేయబడిన ఇంజక్షన్లు : 22,359.

మైనరాపరేషన్లు—633. వ్రణములకు కట్టినకట్లు. 16,958.

ఈసంవత్సరంధనాదాయం రూ. 25,723.21 వ్యయం రూ. 36,800.88 కాబట్టి వచ్చుబడికంటె ఖర్చు రూ. 11,077.67 హెచ్చు. వైద్యశాలానిర్వాహకులు తమమిత్రులకు ధనదాతలకు కృతజ్ఞతను తెలుపుకొనుచు ఉదారమహాశయులను తమ విరాళాలను సహాకారమును కొనసాగించుచుండవలసినదిగా ప్రార్థించుచున్నారు.

గ్రంథపరిచయం

[సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేవారు రెండేసి ప్రతులు పంపవలె అని మనవి]

నీ రా జ న

(దివ్యపరిపూర్ణతను ప్రకాశింపజేయు త్రైమాసక పత్రిక) సంవత్సర చందా రూ. 2/- ప్రాప్తిస్థానములు: నీరాజన (శాఖ) శ్రీఅరవిందాశ్రమము, పాండిచేరి-2 అనిగాని లేక నీరాజన శ్రీ అరవిందపఠన కేంద్రము, జయపురం, (కోరాపుటి జిల్లాలు).

'నీరాజన' సంవత్సరానికి నాలుగు సంచికలు వెలువడును. అందు ప్రథమసంపుటియందునాల్గవ సంచికఇది. సంవత్సరమునకు నాల్గుసార్లు వెలువరించుటలో— అభిప్రాయ మే మన—సంవత్సరమున నాల్గుసార్లు మాతృశ్రీ దర్శనభాగ్యం లభిస్తుంది భక్తమహాజనులకు. ఇది కేవలం ఒకపత్రిక కాదు — ఈ నాల్గుసంచికలు ఒకటిగా చేరిస్తే — సమగ్రమైన 'పూర్ణయోగ' గ్రంథం ఔతుంది.

ఆంధ్రదేశంలో వేదాంతసంచికలు వెలువడుతూ దిన ప్రవర్థమానమవుతూన్నాయి. పరమావధి మాత్రం అన్నిటికీ ఒక్కటే. శ్రీఅరవిందులును, మాతృశ్రీయు ప్రవచించిన పూర్ణయోగోపన్యాసములు- అన్ని తరగతుల ప్రజానీకానికి, సర్వకాల సర్వావస్థలకు సరిపోవువానిని అందించటమే 'నీ రా జ న' ధ్యేయం.

శ్రీమాతారవిందుల పూర్ణయోగ వాఙ్మయానికి ఒకసమగ్రరూపం ఈ 'నీరాజన' సంచికలు అంటే అతిశయోక్తేమీ లేదు. అంతే కాక — ఈ సంచికలలో—చిన్నిచిన్ని పద్యాలతో చక్కని శైలితో వ్రాయబడిన 'సావిత్రి' కథ ప్రచురింపబడియున్నది. ఇంతవఱకు తెలుగున 'సావిత్రి' కథను ఎట్టన నుంచి నేటిదనుక తెలుగున అనేకులు సంతరించి యున్నారు. ఇది ఎంతపొంకంగా సులభంగా వ్రాయబడిందో మచ్చున కొక పద్యమును పరికింపుడు—

"..................చెంత జేరె
భాస్వంత మండలాభ్యంతరమ్ము
వెలువడ్డ భగవతీ వరప్రసాదిత
భాగధేయమటు లనంత సద్గుణ

మాన్యచరిత, సావిత్రి, సుభాషిణి,
మానితలీలా మానవరూపిణి''—

కనుగొనినాడు కృతార్థుడైన అశ్వపతి క్షితీంద్రుడు.

ఉన్నతజీవితం పరిపూర్ణత నొందించుకొనుటకు నీరాజన ఒక వెలుగుబాట.

ఆంధ్రవేదాంత పరిభాష

కూర్పరి: బి.వి. నారాయణస్వామినాయఁడు. వెల : రూ. 3.50 న.పై. ప్రాప్తిస్థానములు : శ్రీ బి. లజపతిరాయ్, 51, క్లబ్బురోడ్డు ఈస్టు, పెనాయ్నగరు, మద్రాసు-30; శ్రీ బి. వి. మల్లికార్జునం, పెరుమాళ్ళపట్టు పోస్టు, (వయా) తిన్ననూరు (ఆర్.ఎస్.), చెంగల్పట్టు జిల్లా; లేక కార్యదర్శి : శ్రీకృష్ణదేవరాయ గ్రంథాలయము, రాజపద్మాపురము, మణూరు పోస్టు, (వయా) అరక్కోణం.

ఏశాస్త్రమునకైనను పరిభాష అత్యంత ముఖ్యము. శాస్త్రము ముందా పరిభాషముందా—అంటే శాస్త్రమే లేకపోతే పరిభాషే లేదు. అందువల్ల శాస్త్రం ముందు పుట్టి ఆతర్వాత పరిభాష యేర్పడిం దని చెప్పాలి.

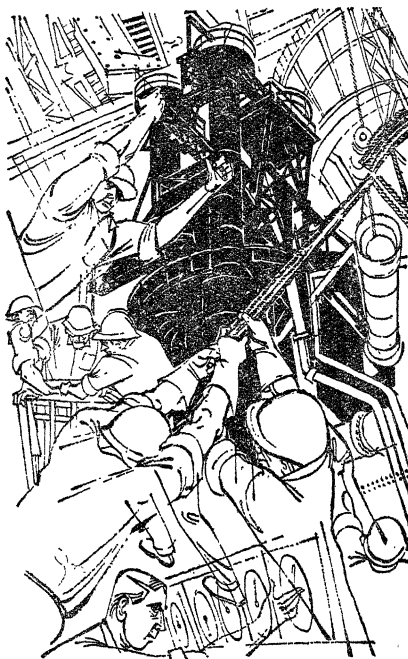
బౌద్ధులు, జైనులు, శైవులు, వైష్ణవులు, అద్వైతులు, ద్వైతులు — భారతదేశమున తమతమమతములను సిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించి ప్రచారము గావించినారు. అంతేగాక వారి వేదాంతచర్చలలోగూడ ప్రత్యేకపరిభాషను కల్పించి రూపురేఖలుదిద్దినారు. ఇవంతా సంస్కృతభాషలోనే ఉన్నాయి.

ఇక తెలుగుభాషయందో—తిక్కన సోమయాజి, నాచన సోమనాథుడు, పైచరాజు వేంకటనాథరాజకవి—మున్నగువారు హరిహర రూపకల్పనచేసి—సాచివ్యము నొందినారు.

శైవులు శైవపరంగా, వైష్ణవులు విష్ణుపరంగా తమసిద్ధాంతములను గ్రంథాలరూపంలో వ్యాప్తికి తెచ్చారు. కాని ఇరువదవ శతాబ్దంలో అనేకములైన వేదాంతగ్రంథములు తెలుగున వెలువడినవి. వేదాంత పరిభాషనువివరించే గ్రంథంఒకటికూడ వెలువడ లేదు. ఆకొరత 'ఆంధ్ర వేదాంతపరిభాష' అనే గ్రంథం కొంతవఱకు తీరుస్తుంది. ఇది ముఖ్యంగా సాధకులపాలిటి కల్పవృక్షం.

నారాయణస్వామినాయఁడుగారు అనేక ఉత్కృష్టరచనలు చేస్తూన్న నిష్కామయోగి. ''శ్రీ నారాయణస్వామినాయఁడు ఉపనిషత్తులు, బ్రహ్మసూత్రములు, వేదాంతాదిబహు గ్రంథములను పరిశోధించి వ్రాసిన ''ఆంధ్ర వేదాంతపరిభాష'' అను ఈ వేదాంత పద కోశం — వేదాంత గ్రంథపాఠకులకు 'కరదీపిక' ''— అను శ్రీ బూదూరు రామానుజ రెడ్డిగారి ప్రశంస అన్వర్థం.

—వేదం రామశాస్త్రి.

అద్భుత కార్య సఫలత

జంషెడ్‌పూర్ ఉక్కు కర్మాగారంలోని 'E' బ్లాస్టు ఫర్నెసు లోపలి లైనింగును మార్చి క్రొత్త లైనింగువేసి, దాని ప్రమాణం పెద్దది చేయటానికి, ఈ సంవత్సరం జనవరి 3వ తారీఖున ఆ ఫర్నెసు ఆర్పబడ్డది. ఇది సామాన్యమైన పనికాదు — 2,100 టన్నుల ఇటుకలు, 1,700 మీటర్ల పొడుగు గొట్టములు, 7,600 మీటర్ల పొడుగు ఎలక్ట్రిక్ తీగలు, 1,100 టన్నుల ఉక్కు ఇనుము కావలసి ఉండెను.

ఈ పనికి మొదట్లో అనుకొన్న 180 రోజుల కాలపరిమితిని 90 రోజులకు తగ్గించబడినపుడు, చాలామంది ఈ పని నింత తక్కువ కాలములో పూర్తి చేయటం అసంభవమని తలచారు. కాని, టాటా స్టీల్ ఇంజనీర్లు, టెక్నీషియన్లు, పనివారు అందరూ కలిసి ఒక జట్టుగా ఏర్పడి, ఈ సవాలు నెదుర్కొని, 84 రోజులలో ఈ కార్యమును సాధించారు. అంటే, తగ్గించబడిన కాలపరిమితికి 6 రోజులు ముందుగానే అన్నమాట.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలనుండి ఈ 'సెకండు హాండ్' 'E' బ్లాస్టు ఫర్నెసును 45 ఏళ్ళ క్రిందట కొనటం సంభవించింది. మొదట్లో దాని ప్రమాణము రోజుకు 315 టన్నులుండేది. ప్రస్తుతం అది రోజుకు 660 టన్నుల ముడి ఇనుపుగాని (అంటే సింటరు బర్డెను మినహా), లేక సింటరు, సైజువారీ యినప ఓరు కలిసి 725 టన్నులుగాని కలిగిన ప్రమాణానికి హెచ్చు చేయబడ్డది.

నేర్పరులు కలిసి కట్టుగా పనిచేయుట, సాంకేతిక నిపుణత, సంతత కృషివల్ల ఈ కార్యనిర్వహణ సాధ్యమై, అతి స్వల్ప ఖర్చుతో అనేక రెట్లు హెచ్చు ఫలితము పొందవచ్చునను న్యాయము ఈ జంషెడ్‌పూర్ నగరమునకు పన్నె తెచ్చుచున్నది. ఇచ్చట పరిశ్రమ జీవనోపాధి మాత్రమేకాక జీవితపథముగూడా అగుచున్నది.

జంషెడ్‌పూర్

ఉక్కు నగరం

జాతీయ రక్షణ నిధికి ఉదారంగా విరాళా లివ్వండి

JWTTN 14

The Tata Iron and Steel Company Limited

OUR ENGLISH PUBLICATIONS

	Price. Rs.	nP.
Sri Ramakrishna the Great Master (2nd Edn.) (Calico)	25	00
" " (Morocco)	35	00
The Gospel of Sri Ramakrishna (3rd Edn.) (Calico)	20	00
" " (Morocco)	30	00
Ramakrishna: Prophet of New India	10	00
Sri Ramakrishna ..	1	50
Sayings of Sri Ramakrishna (9th Edn.)	5	00
Ramakrishna Upanishad (2nd Edn.)	1	00
Tales and Parables of Sri Ramakrishna (2nd Edn.)	2	50
The Ramakrishna Mission its ideals and activities (6th Edn.) ..	0	50
Sri Ramakrishna and His Mission (2nd Edn.)	0	62
The Master and the Disciple ..	2	00
Sri Ramakrishna and Sarada Devi	2	50
Holy Mother Sri Sarada Devi (Gambhiranandaji) (3rd Edn.) (Ordinary)	7	00
" " (Calico)	9	00
Sri Sarada Devi the Holy Mother (Tapasyanandaji) (Ordinary)	6	50
" " (Calico)	8	00
Inspired Talks (Swami Vivekananda) (8th Edn.) (Board)	2	00
" " (Calico)	3	00
Hinduism (6th Edn.) ..	1	00
Education (6th Edn.) ..	1	00
The Eternal Companion (3rd Edn.) (Ordinary)	2	25
" " (Calico)	3	25
For Thinkers on Education (Swami Ramakrishnananda)	3	00
The Story of a Dedicated Life (Life of Swami Ramakrishnananda)	3	00
The Message of Eternal Wisdom (Swami Ramakrishnananda)	3	00
God and Divine Incarnations (Swami Ramakrishnananda)	2	25
The Ancient Quest (Swami Ramakrishnananda)	1	50
Sri Krishna, The Pastoral and Kingmaker (Swami Ramakrishnananda) (5th Edn.)	1	25
Life of Sri Ramanuja (Board)	4	00
" " (Cloth)	5	00
Isavasya Upanishad (7th Edn.)	0	75
Kena Upanishad (6th Edn.)	0	75
Katha Upanishad (9th Edn.)	1	50
Adventures in Religious Life (2nd Edn.) (Board)	4	00
(Cloth)	5	00

	Price. Rs.	nP.
Taittiriya Mantrakose ..	1	00
Prasna Upanishad (5th Edn.) ..	1	00
Mundaka Upanishad (6th Edn.) ..	1	00
Mandukya Upanishad (7th Edn.) ..	0	75
Taittiriya Upanishad (4th Edn.) ..	2	00
Aitareya Upanishad (3rd Edn.) ..	1	00
Svetasvatara Upanishad (3rd Edn.)	1	50
Chandogya Upanishad ..	8	00
Brihadaranyaka Upanishad (2nd Edn.)	7	50
Mahanarayanopanishad ..	5	00
Srimad-Bhagavad-Gita (Swami Vireswarananda, with Sridhara's Gloss) ..	7	00
Bhagavad-Gita: the Song of God (4th Edn.)	2	75
Upadeshasahasri (3rd Edn.) ..	3	50
Atmabodha (2nd Edn.) ..	4	00
Yatindramatadipika ..	5	00
Srimad Bhagavatam: The Wisdom of God (2nd Edn.) ..	3	50
Stotraratna (2nd Edn.) ..	0	75
Divine Life (4th Edn.) ..	3	00
Universal Prayers (5th Edn.) ..	2	25
Prince of Ayodhya (Ordinary)	3	00
" " (Calico)	4	50
Vedic Religion and Philosophy (4th Edn.)	2	50
Narada Bhakti Sutras (3rd Edn.) ..	3	00
Vakyavritti & Atmajnanopadeshavidhi (2nd Edn.) ..	1	00
Devi-Mahatmyam (Chandi) (2nd Edn.)	2	00
Saint Durga Charan Nag (3rd Edn.)	2	25
Thus Spake Sri Ramakrishna (7th Edn.)	0	40
Thus Spake Holy Mother (3rd Edn.)	0	40
Thus Spake Vivekananda (9th Edn.)	0	40
Thus Spake The Buddha (4th Edn.)	0	40
Thus Spake Sri Krishna (2nd Edn.)	0	40
Thus Spake The Christ (3rd Edn.)	0	40
Thus Spake Prophet Muhammad (2nd Edn.)	0	40
Thus Spake Guru Nanak ..	0	40
Worship of Sri Ramakrishna ..	1	00
A Man of God (Ordinary)	3	00
" " (Calico)	4	00
Buddha and Our Heritage ..	0	40
Path to Perfection (7th Edn.) ..	0	40
Consolations (3rd Edn.) ..	0	31
Women of India (4th Edn.) ..	0	25
Spiritual Life ..	0	06
Path Beyond Sorrow ..	0	06

Please ask for the Detailed Catalogues of our Tamil and Telugu Books

SRI RAMAKRISHNA MATH, *Publication Dept.,* **MYLAPORE, MADRAS-4**

ప్రతిక్షణము విలువైనదే
దృఢ నిశ్చయముతో కృషిచేయి

సంపాదకులు : శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము,
శ్రీ. కే. ఎస్. ఎస్. రాజన్ గారిచే ది జ్యూపిటర్ ప్రెస్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ (మద్రాసు - 18) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.